

Zabıta memurları kaç yaşında tekaüde sevk edilecekler ?

— 2 inci sayfamızda —

VAKIT

İtalya, Moskova ile Berlin arasında tavassutta mı bulunacak ?

— 2 inci sayfamızda —

17inci Yıl • Sayı : 5718

Yazı İşleri Telefonu : 24379

Perşembe, 7 Birinci Kânun (12 inci ay) 1933

İdare Telefonu : 24370

Sayısı 5 Kuruş

Memleketimizdeki şeker meselesi etrafında..

Evvelki gün Eskişehir şeker fabrikası merasim ile açılırken ben de bulundum. Daha altı ay evvel taş, toprak ve ağaçtan başka hiçbir şey bulunmayan geniş bir saha üzerinde en büyük ve en ye-

Eskişehir Şeker fabrikasının açılışına alt intibaları: Yukarıda B. M. Meclisi reisi Kâzım Paşa Hz. kurdela'yı keserken, aşağıda Kâzım ve İsmet Paşalarla Giresun mebusu Hakkı Tarık Eyy fabrikada

ni bir şeker fabrikasının bir ta-raftan tonlarla ham pancar yığınları aldığını, diğer taraftan gene tonlarla halis şeker haline getirdiğini görmek hakikaten insanı tarif edilemez bir heyecan içinde bırakıyor. "Para olunca ne olsa yapılır mı?", demek herkes için pek kolaydır, fakat hayatlarında kendi kendilerine iş yaparak muvafakiyet ne demek olduğunu tecrü-

teşebbisleri hesabına büyük bir takdir duymamak mümkün olmuyor.

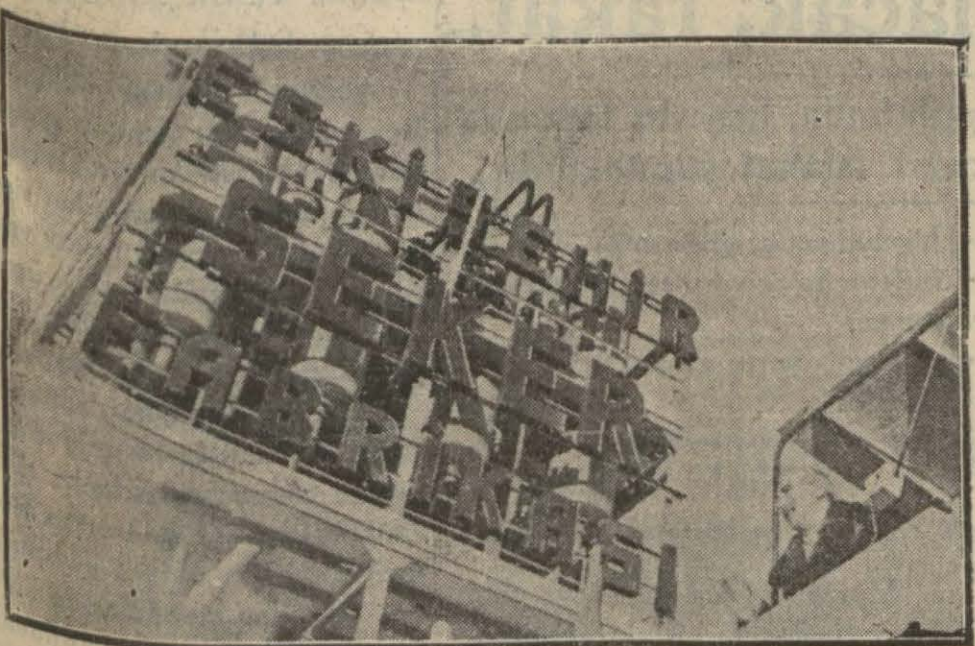
Eskişehir şeker fabrikasının açılması memleketimizdeki şeker meselesinin bugünkü vaziyetini tetkik için bana güzel bir fırsat hazırladı. Ankaradan fabrikaya giderken tren içinde bugün doğru-

Mehmet Asım

(Devamı 4 lincü sayıfada)

Eskişehir fabrikasında

Kaç mal oldu, kaç kişi çalışıyor, ne kadar pancar işlenecek ?

Başvekil Paşa Eskişehirde nutuk söylerken

İs, Sümer ve Ziraat Bankaları'nın koydukları sermaye ile yapılan Eskişehir şeker fabrikasının açılma resminde bulunmak üzere hususî trenle Eskişehire giden davetliler, dün sabah aynı suretle şehrimize dönmüşlerdir.

Eskişehire Ankaradan gelmiş olan heyet evvelki gece Ankaraya avdet etmiştir.

Eskişehir şeker fabrikası, dört

milyon liraya malolmuştur. Makineleri ve tertibatı en son sistemdir.

Fabrikada, gece dört yüz, gündüz dört yüz işçi çalışmaktadır.

Fabrikanın yüz kadar memuru vardır. Bunların hepsi Türktür.

Teknik şeflerinin de Türk sanat-kârlarından olmasına ehemmiyet verilmektedir.

(Devamı 2 inci sayıfada)

Tarihî bina

Benzin deposu olamaz!

Sultanahmet meydanındaki Mimar Sinan hamamının benzin deposu yapılarak içine yüzlerce teneke benzin doldurulması nın doğru olamayacağını evvelce yazmıştık. Birkaç gün evvelki adliye yangını bu yazımızın ne dereceye kadar yerinde ve haklı olduğunu meydana çıkarmıştır:

Yangın gecesini itfaiye, adliye Binasını bırakarak Sultanahmet civarı için pek büyük bir tehlike teşkil eden hamam taşlarının kızarak patlamasına mani olmıya çalışmış ve mütemadiyen hamamın taşlarını ısılatmıştır. İtfaiyenin bu gayretidir ki büyük bir tehlikenin önünü almıştır. Belediyenin bu tarihî hamamı bir an evvel boşaltarak benzinleri şehir haricinde münaşip bir yere taşınması lâzımdır. Alâkadarların dikkatini celbederiz.

T.Rüştü Bey

Rusya - Amerika anlaşmasından duyduğumuz memnuniyeti anlatıyor

Moskova, 6 (A.A.) — Türkiye hariciye vekili Tefvik Rüştü Beye fendi Tas ajansı muhabirinin birleşik Amerika ile Sovyet Rusya arasında diploması münasebatın te sis meselesi hakkında sormuş olduğu bir suale cevaben aşağıdaki beyanatta bulunmuştur:

"— Türkiye cumhuriyeti hükümeti Sovyet Rusya ile birleşik Amerika arasında diploması münasebatın teessüs etmesinden son derece memnundur. Cihanda milletler arasında ahengi tesis ve sulhu takviyeye medar olan her akti biz derin bir memnuniyetle karşılarız. Bilhassa bu defa olduğu gibi en yakın dostumuz olan Sovyet Rusya ile Türkiye aramızda her zaman dostluk cayigir olmuş bulunan birleşik Amerika arasında itilâf mevzuuna gelince, bu hususta fikrimi en iyi bir şekilde ifade etmek için reisiniz M. Kalenin Amerika milletine hitaben söylemiş olduğu sözleri tekrar edeceğim.

Beşeriyetin terakkisini ve cihan sulhu davasını benimsiyen herkes için Sovyet — Amerika münasebatının teessüsünden memnun olmak icap eder,,

Bugünkü sayımız

● 16 ●
SAYIFADIR

Çocuk - Güzel San'atlar - Eğlenceli yazılar
SAYIFALARI

İstanbul - İzmir

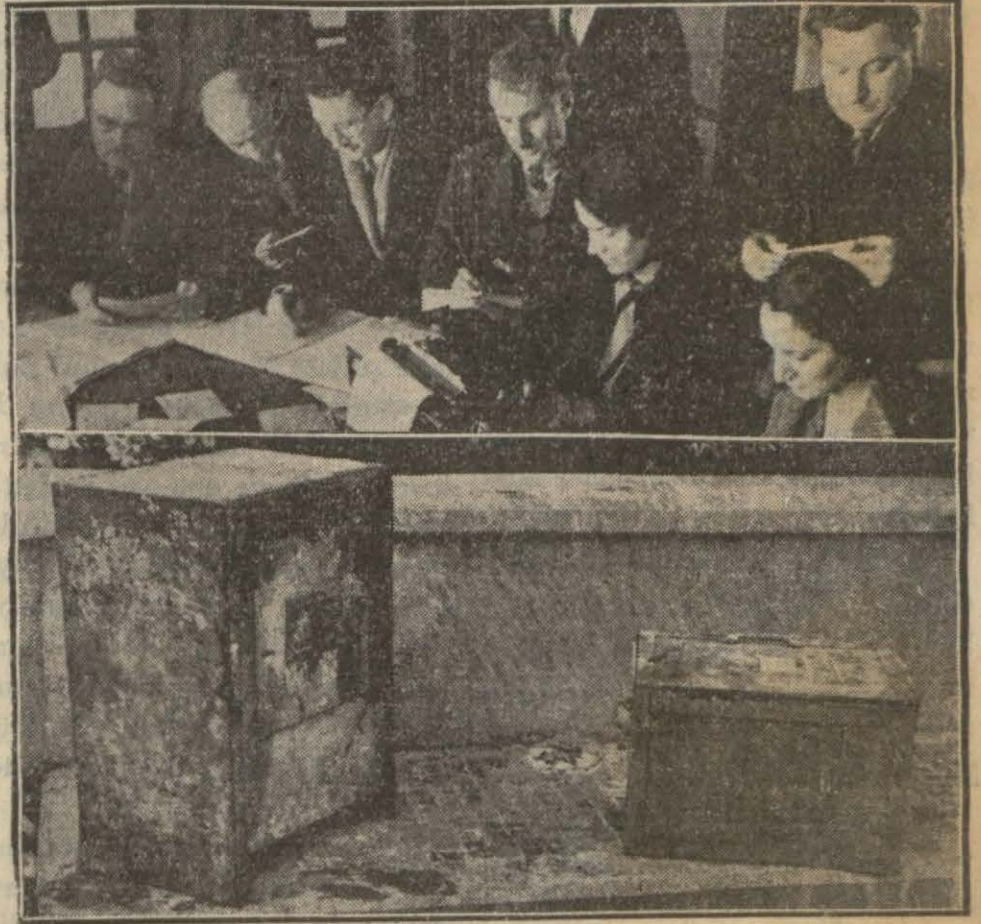
Maçı etrafında

Altıncı sayfamızda

Yangının sebebi tesbit edildi

Vestiyerin mangalı !..

1inci hukuk eski Maarif, ağır ceza vilâyet binalarına yerleştirilecekler
Adliye vekilinin sözleri

Dün kabul edilen istidalar yazılırken — Meydana çıkarılan kasalar

Adliye sarayının yanması etrafındaki tahkikata, üç cepheden devam edilmektedir. Bir taraftan müddeiumumilik, bir taraftan vilâyet ve zabıta...

Tahkikata dün adliye müfettişliği de iştirak etmiştir. Bu cepheden tahkikatla müfettişlerden Ferit ve Arif Beyler, meşgul oluyorlar.

Sorguya çekilenler

Müddeiumumi muavinlerinden Ahmet Muhlis Bey, ikinci şube müdürü Demir Beyin iştirakiyle dün de tahkikata devam edilmiş, birçok kişi sorguya çekilmiştir. Bu arada adliye sarayının sol tarafındaki elbise ve şapka muhafızı Ahmet Etem Ef. ile mübaşir Sa'im, kapıcı Ahmet, odacı gece nöbetçisi Mustafa Ef. ler vardır.

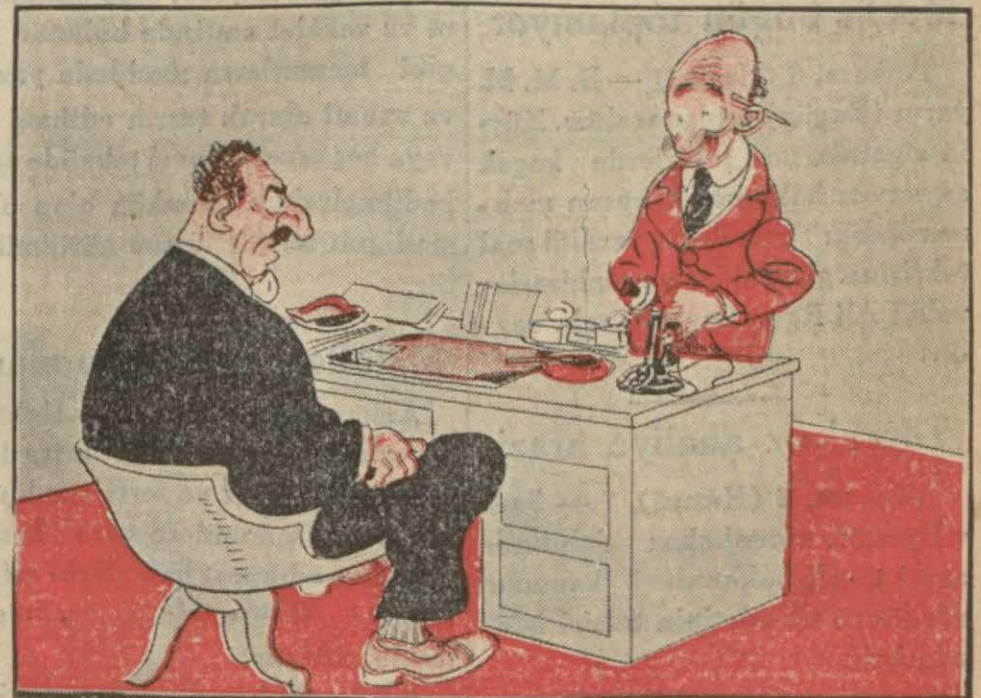
Aldığımız malûmata göre, tah-

kikatın dünkü safhasında, yangının sebebi ve nereden çıktığı anlaşılmıştır. Tahkikatın dünkü safhası, yangının sebebi, mangaldan sızdıran bir kıvılcım olduğu kanaatını vermiştir.

Tahkikatın dünkü safhasıyla varılan netice, adliye sarayının sol taraftaki kapısı altında elbise ve şapka bırakılan yerde bu işle muvazzaf olarak çalışan Ahmet Etem Ef. nin gündüz ısınmak üzere mangal yakmış, akşam üstü giderken, mangaldaki ateşin tamamıyla söndüğü zannıyla, mangal merdiveni aşağısındaki dolabın içine koyduğu merke adedir. Küller altında kalan kıvılcımlar, biraz sonra etrafa sıçramış, dolabın içerisini tutuşturmuş ve yangın merdivene sirayet etmiştir. Dolayısıyla, ilk tahmine uygun ola-

(Devamı 10 uncu sayıfada)

İspirtolu içkiler inhisarında

— Yeni gelen memura rakı deposunu devrettiniz mi?
— Ettim Efendim, emir buyurursanız ya bir küfeci çağırılını, yahut Belediyeden hasta nakliye otomobili göndersinler !

Amerikada bayram!

İçki yasağını temsil eden levha tabuta konuldu

Salt Lake City, 6 (A.A.) — İçki yasağını tamamiyle ortadan kaldırmak için muvafakatinin temini lâzım gelen en son hükûmet olan Utah hükûmeti de bu yasağını ilgasını tasvip ettiğini Grinviç ayariyle saat 22 de resmî surette bildirmiştir.

Telsiz neşriyatı ve gazetelerin çıkardıkları fevkalâde nüshalar sayesinde bu haber memleketin her tarafında yıldırım hızıyla yayılmıştır.

Mühim merkezlerin sokak ve caddelerinde toplanan halk kütelleri bu haberi çılgınca alkışlarla karşılamışlardır. Sevinç şenlikleri hemen başlamıştır.

Utah hükûmetinin karar ve tebliği Vaşingtondan öğreniliri öğrenilmez M. Philips yasak kanunu nun kaldırıldığı hakkındaki beyan nameyi imza etmiş ve evvelden hazırlanan umumî eğlenceler başlamıştır.

M. Philips içki yasağı kaldırdıktan sonra ecnebi gemilerinde bulunacak ispirtolu içkilerin hükûmet tarafında mühürlenmeyeceğini bildirmiştir.

Reisicümhurun beyannamesi
Vaşington, 6 (A.A.) — M. Ruzvelt, müskirat yasağını kalktığı nı bildiren bir beyanname neşretmiştir.

Bu beyannamede halk, müskirat mübayaatını ancak satış ruhsatıyesini haiz olan müesseselerden yapmak suretiyle hükûmetin mesleğine iştirake davet olunmaktadır.

Nümayişler

Neşyork, 6 (A.A.) — Vaktiyle Neşyorktaki Prodvay mahallesindeki dansiglerden birinde dikilmiş bir direk üstüne çekilen ve içki yasağını temsil eden kabartma resim halk tarafından parçalanmıştır.

Bu hareket ispirtolu içki düşkünlerinin hazırladıkları şenlikler için bir başlangıç işareti olmuştur. Bu kabartma resim direktan indirilerek bir tabuta konmuştur.

Bundan sonra tabut arkasından gelen büyük bir halk kalabalığının sevinç çığlıkları ve şarkıları arasında Broadway mahallesinde ve şehrin en işlek yol ve caddelerinde dolaştırılmıştır.

Meclis bugün toplanıyor

Ankara, 6 (Hususi) — B. M. M. yarın (Bugün) toplanacaktır. Köylü cıgaralarının şehirlerde kaçak sayılması hakkında Giresun mebusu Hakkı Tarık Beyin verdiği sual takririne gümrükler ve inhisarlar vekili Ali Rana Beyin cevabı vardır.

Topraksız ahaliye arazi

Ankara, 6 (Hususi) — Şark vilâyetleri mntakaları dahilinde arazi tevzii hakkındaki kanunun dördüncü maddesinin tefsiri istenilmiştir.

Şark ve garp vilâyetlerimizde birçok geniş ve boş arazının toprak sahibi olmıyan halka temlikini temin maksadiyle tefsire lüzum görülmüştür.

SON HABERLER

Zabıtada tekaütlük

Hazırlanan lâyiha meclise verildi

Ankara, 6 (Hususi) — Hükûmet, zabıta memurlarının tahdidi sinleri hakkında hazırlanmış olan kanun lâyihasını Büyük Millet meclisine vermiştir.

Lâyihanın esasları şunlardır: Polis memurlarıyla bu derece deki memurlar ve kâtipler üniformalı ve sivil komiserlerle bu dereceye muadil memurlar 53, üniformalı ve sivil merkez memurlarıyla bu dereceye muadil memurlar 54, emniyet memurları ve poliste emniyet müfettiş muavinleri ve dereceleri bu kadar olan şube şefleri 55, üçüncü sınıf polis ve emniyet müfettişleriyle bu dereceye muadil memurlar 56, ikinci sınıf polis ve emniyet müfettişleri ve bu derecedeki memurlar 58, birinci sınıf polis ve emniyet müfettişleri, emniyeti umumiyeye şube müdürleri ve birinci sınıf emniyet müdürleri, bunlara muadil derecede müdürler, baş müfettişler 60 yaşlarında tekaüde sevk edileceklerdir.

Bu memurlardan hizmetlerinin devamında fayda olduğu, mafevkleri tarafından verilerek Dahiliye vekâleti tarafından kabul edilecek sicilleriyle, anlaşılanlar, Vekiller heyeti kararıyla daha beş sene istihdam edileceklerdir.

Zabıta memurlarının tekaüt maaşları hakkında, mülki ve askerî tekaüt kanununun 26 ncı maddesi hükmü cari olacaktır. Kanun neşrinden muteber olacaktır.

Açık maaşı alan memurlar hakkında bir tefsir isteği

Ankara, 6 (Hususi) — Memurların kanununun bazı maddelerini ta dil eden 1777 numaralı kanunun üçüncü maddesinin tefsiri istenilmiştir.

Bu maddenin meri bulunduğu müddet zarfında tasfiyeye tabi tutulmuş olan bazı memurlar, kanun meriyetten kalktıktan sonra da açık maaşı almağa devam etmişlerdir. Vücutlarından istifade edilemeyeceği anlaşılan bu memurların tasfiyeye tabi tutulabilmeleri için üçüncü maddedeki azamî müddetin asgarî müddet olup olmadığı nı ve vekâlet emrinde bulunan bu gibi memurların maddede yazılı ve azamî olarak tasrih edilmiş üç veya beş seneden evel tekaüde sevk edilmelerinin mümkün olup olmadığının tefsire lüzum görülmüştür.

Malûller ve terfi zamları

Ankara, 6 (Hususi) — Doktor raporlarıyla dereceleri arttırılan askerî malûliyet ve terfi zamlarının hangi hükümlere göre hesap ve tesbit edilmesi hakkındaki tefsir talebini Milli müdafaa encümeni tetkik etmiştir.

Encümen, kanunun sarahatine binaen ve malûliyet derecelerinin değişmesiyle esas tekaüt maaşlarının da değişmesi icap etmeyeceği neticesine vararak tefsire lüzum görmemiştir.

İtalya, Moskova ile Berlin arasında mutavassıt rolü mü oynıyacak?

Berline giden M. Litvinof bunun için "Olamaz bir şey mi?," diyor

Roma, 6 (A.A.) — Litvinof yoldaş Berline gitmek üzere dün akşam Romadan ayrılmıştır.

Sovyet hariciye komiseri hareketinden evel gazeteciler tarafından sorulan suallere verdiği cevap ta demıştır ki:

"Sovyetler birliği hükûmeti beynelmilel hayata ilişiği olan meselelere daima—sulhu temin hususunun da göz önüne serdikleri imkân ve ihtimaller noktai nazarından — bakmaktadır.

Sulh için bir fayda, hizmet ve ya teminat mahiyetinde olan her şeyin Sovyetler birliği tarafından tasvihiyle karşılanması muhakkaktır. İşte bunun içindir ki, sulh dostları ve taraftarları Sovyetler birliği hükûmetinin şu veya bu siyasî hareket ve faaliyetinden, Sovyetler birliği mümessillerinin filan veya falan yere gidip gelmelerinden herhangi bir endişeye düşmemelidir ve düşemezler.,,

Bu beyanattan anlaşıldığına göre Litvinof yoldaşın Romayı ziyareti yalnız Sovyetler birliğinin Fransa, Amerika ve İtalya ile olan münasebetlerinin değil, aynı zamanda umumî sulh davasını da kuvvetlendiren konuşmalar silsilesine dahil yeni bir halka mahiyetindedir.

Litvinof yoldaş, gazetecilerin sordukları daha başka suallere de cevap vererek Amerikaya gideceği sırada Berline M. Von Neurath ile görüşmüş olduğunu, Moskova'ya dönerken Viyanaya uğrıyacağını, fakat orada bir müddet kalıp kalmıyacağını henüz bilmediğini söylemiştir.

Bundan sonra gazetecilerden biri Litvinof yoldaşa şu suali sormuştur :

Romada bulunduğunuz sırada İtalyanın Moskova ile Berlin arasında bir tavassutta bulunmasını M. Musolini ile birlikte deriş ettiniz mi?.,,

Litvinof yoldaş kısaca şu cevabı vermiştir:

"— Olamaz bir şey mi?.,,

Sefirimizin ziyafeti

Roma, 6 (A.A.) — Türkiye büyük elçisi Vasıf Bey, M. Litvinof şerefine bir çay vermiş ve bunda hükûmet erkânı ve kibar âlemine mensup bir çok zevat bulunmuştur.

Ticaret mukavelesi

Roma, 6 (A.A.) — M. Litvinof dün akşam 6—5—933 tarihli İtalyan — Sovyet ticaret mukavelesini 1934 senesi için uzatan protokolü imzalamıştır.

Sovyetlerin İtalyaya ihracatı

Roma, 6 (A.A.) — Ticaret muahedeleri hakkında tetkikler yapan daimî komisyonun Sovyetler birliği, İtalyan gümrük mukavelesine dair hazırladığı rapor, mebusan meclisi azasına dağıtılmıştır.

Bu raporda ticaret müvazenesinin Sovyet Rusya ihracatı lehinde olduğu kaydedilmiş, takas usulüne dayanan mübadeleler hakkında eksiksiz ve en iyi bir formül bulmak iddiasına kalkışmamakla beraber beynelmilel transit işlerinin daha iyi bir surette tevzinine muvaffakiyet elvereceği zannında bulunulduğu beyan olunmuştur.

İtalya, Milletler cemiyyetinde âza kalacak, fakat..

"Milletler cemiyyetinin teşkilâtında, faaliyet tarzında" maksat ve gayelerinde cezri islâhat yapılmalıdır.,

Roma, 6 (A.A.) — Büyük Faşist meclisi, dün akşam Musolininin reisliği altında toplanmıştır.

İçtima bittikten sonra neşredilen bir tebliğde büyük faşist meclisinin mesaisine, M. Musolininin faşistlik hareketinin ihtilâl direktiflerini yalnız İtalya hakkında değil, fakat dünya için tesbit eden ilk sözleri sarfettiği dakikada başlamış olduğu hatırlatılmıştır.

Büyük faşist meclisi, İtalyanın milletler cemiyyetinde, bu cemiyyetin teşkilâtında, faaliyet tarzında, maksat ve gayelerinde pek yakında cezri islâhat ve tadilat yapılması şartıyla, kalmasına karar vermiştir.

Aynı zamanda meclis, İtalyanın harp borçları namile Amerikaya ödemesi, lâzım gelen taksite mahsuben, katı bir tesviye sureti elde edilinceye kadar ve İtalyanın

hüsnüniyetini göstermek için, bir milyon dolar vermesini kararlaştırmıştır.

Meclis yarın akşam gene toplanacaktır.

Muğlada faydalı yağmurlar

Muğla, 6 (A.A.) — Güz ekimi vilâyetin her tarafında başlamıştır. Son yağın yağmurlar çok faydalı olmuştur. Merkezin Denizabat ve Gökabat nahiyelerinde 8097 dönüm araziye 82753 kilo muhtelif cins zahire ekilmiştir.

Fransanın Ankara elçisi

Paris, 6 (A.A.) — Reisicümhur M. Lebrun eski reisicümhur M. Doumergue ile Fransanın Ankara sefiri M. Kammereri kabul etmiştir.

Eskişehir fabrikasında

(Baş tarafı 1 İnci sayfamızda)

Fabrika, senede yirmi bin ton pancar istihlâk edebilecek tertip pancar istihlâk edebilecek tertip battadır. Yalnız bu sene için on bin ton pancar işlenecektir.

Fabrikanın defteri Ankaraya götürülerek Gazi Hazretlerinden intibaları sorulmuş, reisicümhur Hazretleri bu güzel eserin ehemmiyetini ve faydasını belâgatla söyleyene bir hatıra yazarak fabrika idaresini taltif etmişlerdir. Evvelki gün fabrikada resmî kuttattan sonra Büyük Millet meclisi reisi Kâzım Paşa ve Başvekil İsmet Paşalar da aynı yazının altını imzalamışlardır.

Eskişehir havalisinde pancar eken köylülere bir heyet Kâzım ve İsmet Paşaları ziyaret ederek fabrikanın kuruluşundan, yeni bir ziraata başlamış olmalarından ve para kazanmalarından dolayı duydukları sevinci bildirmişlerdir.

Başvekilimiz ve Büyük Millet meclisi reisimiz, köylülere muhtelif sualler sormuşlardır. Köylüler, bir dönümden iki üç ton pancar aldıklarını, dönümde elli lira kazandıklarını söylemişlerdir. Köylünün istek ve heyecanı büyüktür.

İngiltere Fransa futbol maçı

Tootnham, 6 — (A.A.) — Bugün oynanan İngiltere — Fransa beynelmilel futbol müsabakasında İngiliz takımı 4 — 1 kazanmıştır.

İngiltere, borcunun yarısını verecek?

Londra, 6 (A.A.) — Malîye nazırı M. Neville Chamberlain, İngilterenin harp borçlarına mahsuben Amerikaya 15 ikinci kâğıt nunda ödenmesi lâzım gelen takstitin yalnız yarısını vereceğini ve bunu da dolar olarak tediye edeceğini söylemiştir.

M. Chamberlain, gümüş parası ile tediye suretinin ancak gümüş fiatı (once) başına 50 centesi geçmeyecek olursa, muteber olacaktır, bundan dolayı bu seferki tediye dolar olarak yapılacağını ilâve etmiştir.

İktisat vekili sanayi programı tetkikatını bitirdi

Ankara — İktisat vekili Celâle Bey beş senelik sanayi programı etrafındaki tetkikatını bitirmiştir. Programın ilk safhasında şişe ve kâğıt fabrikalarının inşası vardır. Kâğıt fabrikasında kese ve ambalaj kâğıdı yapılacak ve bir kısmı yazı kâğıdı imal edilecektir.

İkinci plânda demir sanayii geliyor. Bu hususta 15 milyon liraya ihtiyaç olduğu anlaşıyor. Demir sanayii için büyük Avrupa firmalarıyla temasa devam olunmaktadır. Bundan maada acele bir kömürü fabrikası da yapılacaktır.

Yunanistanda zelzele

Atina, 6 (A.A.) — Halikedikyanın birçok noktalarında zelzele olmuş ve halk dehşet içinde kalmıştır. Hiç bir hasar yoktur.

İtalyada feyezan

Roma, 6 (A.A.) — Firtmalar neticesinde Calabrei su basmış ve mühim hasar olmuştur. Bir çok evler yıkılmış ve münakalat durmuştur. İki ölü vardır.

İŞARETLER

Yangından
İki manzara

Adliye sarayını bir kıvılcım sil di süpürdü. Yanan sarayın külle-ri arasına gözyaşları şıpır şıpır a-kan nice insan var.

Alacaklı korkuyor. Senetler kül oldu..

“Eyyvah.. defterler yandı di-ye borçlu korkuyor?”

“Taliim olsa borcum olmaz-dı. Ödedim, ödedim, kuyruğuna geldim.. Şimdi alacaklı yeni baş-tan benden hesap isterse.. diyor. Onu teselli ediyorlar.

Fakat soruyor:

“Bugün icra vasıtasıyla bor-cumu vermeye mecburum. Vermek de isterim. Fakat kime vereyim, icra memuru nerede?”

Alacaklıya versem işime gel-mez.

Vermezsem icra beni tazyik e-der.. Ne yapsam yarabbi?.. diye..

* * *

Ayasofya kahvelerinde şeytan-lar cirir oynuyor.

Kundura boyacısının kulübesi hazin bir cenaze evine benziyor.

Sultanahmetteki ahçı dükkân-larının kepenkleri esniyor. Tence-velerde artık yeis fısırlıyor.

Ahçılar baş başa verip kâh ta-lie sögüyorlar, kâh havanın den-tizliğine lanet ediyorlar. Kâh de-rinden bir feryat hançereleri ya-kıyor:

“Sebeb olan sebepsiz kal-ın!”

Bir arzuhalci inliyor:

“Hukuku amme tebah oldu!”

Adliye önünde çalışan dak-tolardan birinin karısı sokak ba-nda önündeki mangalın küllerini tahta parçasıyla karıştırarak öylüyor.

“İki gündür açız. Rızkımız kesildi.. Gözleri yaşıyor..”

Ağlayan bir ses mırıldanıyor:

“Adliye sarayı yanmadı, milletin ciğergâhı yandı, kardeş!

* * *

Şimdiye kadar düyunu umumi-ye civarında pinekliyen kahve sa-hiplerinin gözlerine birdenbire fer-şeldi. Canlı, canlı konuşuyorlar:

“Bu kış, allah belki yüzümü ze bakar. Biraz peyke, biraz faz-la iskemle filân ismarlasak nasıl o-lur? Dostu cevap veriyor:

“Adliye düyunu umumiye ye nakledilirse binaya yakın olan, ve ilk günü müşteriye çeken kahve piyankoyu vurur..”

“Allah kulundan vazgeç-mez..”

Mal sahipleri şöyle düşünüyor:

“Adliye sarayı düyunumu-miye taşınırsa elbet bizim dük-

GÜNÜMÜ
THABERLERİTramvaylarda ka-
dınlara ayrılan yer

Tramvayların ön sıralarının ka-dınlara ayrılması vaziyetinin kal-dırılması hakkında şehir meclisi-nin verdiği karar, belediye reisli-ğine bildirilmiştir.

Aldığımız malûmata göre, ka-rar temenni mahiyetinde olduğun-dan bu kararın tatbiki meselesi be-le diye reisliğince fen heyeti mü-dürlüğüne havale edilmiştir. Bu tetkikat neticesinde kararın tatbik edilip edilmeyeceği anlaşılmaktadır.

Uludağa gideceklere
kolaylık

İstanbul belediyesi bütün sey-yahin acenteleriyle otellere birer mektup göndererek Uludağa gide-cek seyyahlara belediyenin azamî yardım göstereceğini bildirmiştir. Yalnız, Uludağa gidecek kafile ve grupların hareket günlerinin be-le diyeye 48 saat evvel haber veril-mesi lâzımdır. Bundan başka Bur-sa belediyesi de Bursada bir sey-yahin memurluğu ihdas ettiği gibi tercümanlar da bulmuştur. Ulu-dağın eteklerinde yarım metre ka-dar kar vardır. Kayma zamanı gelmiştir. İlk kafile yıl başında Uludağa çıkacaktır.

Asrî abtesane

İstanbulda ilk asrî abdestane-nin inşasına on beş güne kadar baş-lanacaktır. Plân ve keşifnamesi hazırlanmıştır. Beş bin liraya mal olacak bu abdesane Sultanahmet parkının tramvay caddesine bakan köşesine yapılacaktır.

Adli Tıp dersleri

Hukuk ve tıp fakültesi talebe-sinin adli tıp derslerini daha ya-kından takip edebilmeleri için adli tıp işleri müdürlüğünde çalışma-ları kararlaştırılmış. Burada inşa e-dilmekte olan bina bitmiştir.

Talebe gelecek haftadan itiba-ren adli tıp derslerini bu binada takip edecektir.

kân kiralari da artar..

İki ortak terzi konuşuyor:

“1300 tane avukat cübbesi adliye sarayında yanmış. Nasıl ol-sa mahkemeler bir hafta içinde ça-lışmaya başlayacak. Mahkemelere avukatlar cüppesiz gidemezler. Şu halde bu hafta piyasada 1300 cü-pelik iş var. Bir cüppede bir lira kâr kalsa, sıvıya 1300 lira kâr var..”

Nasıl paçaları sıvar mısın?

İşte size bir yangının iki ma-hallede ayrı, ayrı manzarası!

Sadri Etem

Belediye

Bütçesindeki açık
400 bin lira

Belediyenin 933 senesi varida-tında bir milyon dört yüz bin lira kadar açık bulunduğu anlaşılmış-tır. Bu rakam hakiki olduğundan yeni bütçe bu noksan göz önüne alınarak hazırlanacaktır. Vali ve belediye reisi Muhittin Bey daimî encümenin toplantılarına sık, sık riyaset ederek yeni bütçenin bir an evel tamamlanmasına çalışmakta-dır.

Muallimler verdikleri
sözü tutmalı

Maarif vekâleti maarif müdür-lüğüne gönderdiği bir emirde, ilk mektep muallimlerinin tatbikat için resmî dairelere söz verdikleri halde talebeyi götürmüyerek alâ-kadarları bekletiltiklerinden şikâyet edildiğini bildirmiş, muallimle-rin verdikleri sözü tutmaları ve tat-bikat derslerini katiyen ihmal et-memeleri emredilmiştir.

Sürp Agop davası

Belediye ile ermeni patrikhane-si arasındaki Sürp Agop davasına bugün üçüncü hukuk mahkemesin-de bakılacaktır. Adliye binası yan-dığı için bu dava tabiatıyla geri kalmıştır.

Bu davaya ait dosyaların bir nüshası ve tarihi vesikalar beledi-ye mezarlıklar şubesinde saklı bu-lundugundan mahkemeler faaliye-te geçince bu davanın da süratle intaç edileceği muhakkak görül-mektedir.

Şehir bandosunda

Şehir bandosunda vali ve bele-diye reisi Muhittin Beyin ikinci defa yaptığı bir teftiş neticesinde itaatsızlıkları görülen üç talebe bandodan ihraç edilmiştir. Bando teşkilâtında bazı yenilikler yapıla-caktır.

Dairelerde dikkat

Adliye yangını münasebetiyle resmî dairelerdeki hademe ve oda-cıların yerlere cigara atılmamasına dikkat etmeleri ve binalar içinde mangal yakmamaları belediyece şubelere yeniden tamim edilmiştir.

Yurtdaş!

On para harcarken bi-le kimin cebine gittiğini düşün.

Millî İktisat ve Tasarruf Cemiyeti

Anadolu Ajansının
Paris mümessilliği

Anadolu ajansı Avrupa istihba-ratını daha iyi bir şekilde koyabil-mek için Pariste bir mümessillik ihdas etmiştir. Anadolu ajansının Paris mümessilliğine Şair Kema-lettin Kâmi Bey tayin edilmiştir. Kemalettin Kâmi Bey millî müca-delenin ilk senelerindenberi Ana-dolu ajansında çalışmıştır. Uzun bir zamandanberi de ajansın baş muharrirliğini muvaffakiyetle yap-makta idi. Kemalettin Kâmi Bey yeni vazifesine başlamak üzere bu akşam Parise hareket edecektir.

Tasarruf haftası için
hazırlıklar

Tasarruf ve İktisat haftası kâ-nunuevvelin 12 sinden itibaren başlayacak ve bir hafta devam e-decektir.

Tasarruf haftasının İstanbulda çok kuvvetli propaganda yapıla-rak halkın tasarrufa alıştırılması için çalışılacaktır.

Tasarruf ve iktisat cemiyetinin İstanbul şubesi bu maksatla geniş bir propaganda programı hazırla-mıştır.

Bu programa göre tasarruf haf-tasında vitrin müsabakası yapıla-cak, her tarafta tasarruf hakkında konferanslar verilecek ve cuma günü de İstanbul Beyazıt, Beyoğ-lu ve Doğancılar parkına tayyare-ler tarafından hediyeler atılacak-tır.

Bundan başka tayyareci Vecihi Bey tarafından da havada tayyare ile ve dumanla “Tasarruf ediniz,” ibaresi yapılacaktır.

Bundan başka bankalarda kum ? ç kensii shretshre tshertsecm bara alacaklar arasında birer de müsabaka açılacak ve hediyeler verilecektir.

Dil imtihanları

Bugün öğleden sonra İstanbul erkek lisesinde bir ecnebi dil bil-diklerine dair üniversite idaresine beyanname veren talebenin imti-hanları yapılacaktır. İmtihana gi-recek talebenin adedi yüzden faz-ladır.

İmtihani profesör Léo Spizzerin riyasetinde bir komisyon yapacak-tır.

Etfal hastanesinin
Belediyeye devri

Aldığımız malûmata göre, sıh-hat vekâletinin idaresinde bulunan Şişlideki Etfal hastanesinin bele-diye devri hakkında alâkadar makamlarca tetkikat yapılmakta-dır.

SOHBETLER

İsimlerin Yazılışı

Ecnebi ismihasların nasıl yazıl-lacağı, arada sırada ısıtılıp orta-ya konan temcit pilâvına döndü. Beş senedir hep aynı münakaşa. Bir türlü işin içinden çıkılamadı.

Son Posta,, da arkadaşım Nu-rullah Atanın, gene bu meseleye dair bir makalesini okudum. Nu-rullah Ata, ilk iddiasında sabit-tir: “Ecnebi ismihaslar, imlâlarıy-le yazılmalıdır. Lâtin harflerini kullanan bütün milletler, ismihas-ların imlâlarını muhafaza etmişler, yanlış telâffuza ehemmiyet verme mişlerdir. Elbette onların da bir bildiği, bir düşündüğü vardır..”

Nurullah Atanın iddiasını cer-hetmek kabil değildir. Fikri tama-miyle doğrudur. Filvaki “Volta-ire,, dünyanın her yerinde lâtin harfleriyle “Voltaire,, yazılır ve bu ismi Fransızlar Volter, İngiliz-ler Volteyr, Almanlar Voltayr o-kurlar. Binaenaleyh bizim de Vol-teri Voltaire okumamız lâzımdır. İngilizin Byron yazıp Bayran oku-duğu, Fransızların Biron telâf-fuz ettiği, Almanların Biyron de-diği ismi de biz Byron yazıp, Bi-ron okumalıyız.

Evet, makul olan şey budur. Fakat bu da, ancak lâtin harfleri-ni kullanan milletler içindir. Hal-buki biz lâtin harfi mi kullanıyo-ruz? Hayır, bızim lâtin harflerini kullandığımız katiyetle iddia edi-lemiz. Lâtin alfabesinde w. q ve x vardır. Bizde yoktur. By her lâ-tin harfi kullanan millette telâffuz edilir, bizde edilmez. Meselâ Bordeaux ismini görünce okuma-mıza ihtimal yoktur. Bordeau der-dururuz. Bu kelimeyi, büyük bir Türk ansiklopedisine de Bordo şek-linde geçirmek, eski Arap harfle-riyle bir lûgat yapmaktan farklı olmaz, çünkü bu ansiklopediye, lâtin harfleri kullanan milletler ba-karlar da Sheakspeare isminin şe-kispir yazıldığını görürlerse, fars-çanın karşısında şaşaladıkları ka-dar afallarlar. Eğer garptan ayrıl-mamak istiyorsak, Nurullah Ata-nın dediği gibi, ismihasları, kendi imlâları ile yazmağa mecburuz Bu-nun için de, alfabeyi tamamlama-mız ve Y harfine sada vermemiz lâzımdır.

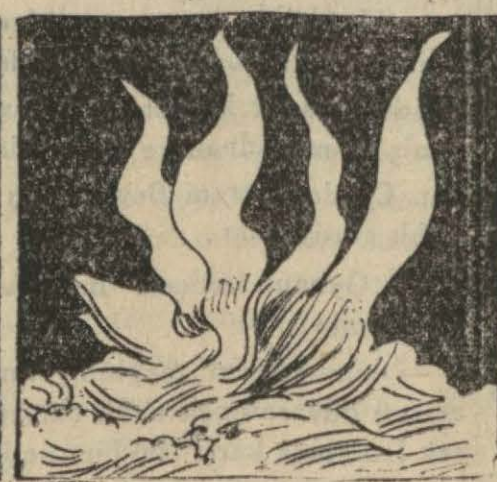
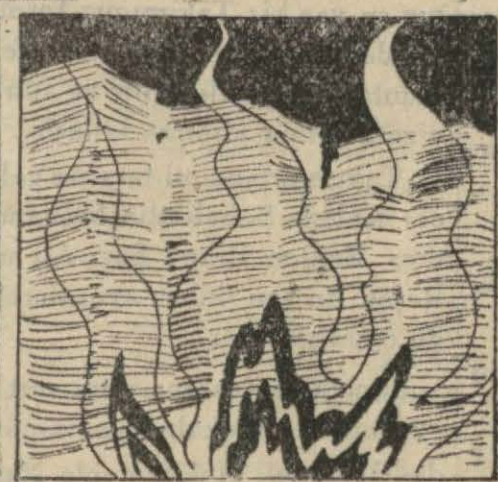
Fakat hatıra şöyle bir güçlük ge-liyor: Her lâtin harfi kullanan mil-letlerde imlâ vardır. Bizde ise yoktur. Biz her sözü telâffuz etti-gimiz gibi yazıyoruz. Yalnız ec-nebi ismihasları yazmak için imlâ öğrenmemiz lâzım gelecek. Buna imkân var mıdır?

Vardır ve güçlüğü de her millet gibi biz de katlanmalıyız. Neden bütün garplılar Sheakspeare yaz-sınlar da, biz şekispir yazalım?...

Selâmi izzet

(Lâttin sayıfayı çeviriniz)

DEHRİ Efendi Nasıl Görüyor?

— Dehri Ef. adliye sarayının yanmasına ne dersin?..

Milyonlarca kıymeti olan bo-nolar yanmış....

.... Borçluların esas senetleri kül olmuş....

.... Boşanma davaları, geri kalmış! ..

Dehri Ef. — Ağlıyanlar gülü-yor, gülenler de ağlıyor

Memleketimizde şeker meselesi

Başmakaleden Devam

dan doğruya millî fabrikalarımızı idare edene zatlarla yakından görüştüm. Pancar mahsulünün tarlada yetişmesinden başlayarak fabrikada şeker oluncuya kadar fiatlar üzerine tesir edebilecek en küçük anasırın kıymetlerini araştırdım. Sonra bu kıymetleri araştırırken yalnız bir tek fabrikadaki vaziyeti tetkik etmekle de iktifa etmedim. Sermayesi hükûmete ait olan fabrikalar ile hususî şirketlere ait olan fabrikalarda elde edilen neticeleri mukayese ettim. Bu tetkiklerden memleketin iktisadî ve malî vaziyetine ve bünyesine göre bizde şeker fabrikalarına verilecek en makul idare tarzı ne olabileceğini, devletin şeker fabrikaları meselesine müdahalesi derecesinin nelerden ibaret olmak lâzım geleceğini anlamağa çalıştım.

Nihayet hususî sermaye ve teşebbüs sahiplerinin faaliyetleri ile devletin hukukî, bütçenin varidat ihtiyacı, halkın mümkün olduğu kadar ucuz şeker tedarik edebilmesi noktai nazarlarından kendimce birer karara vardım.

Bu tetkiklerimi, ve tetkiklerime esas olan fikirleri ve malûmatları, tetkiklerim neticesinde vardığım neticeleri bu sütunlarda ayrıca yazacağım. Zaman zaman millî iktisadiyat ile meşgul olan mahafilde şiddetli münakaşalara yol açan bu memleket meselesinin en canlı yerlerini göstermek emelindedim.

Geçen yaz içinde henüz Şeker fabrikaları istihşalâta başlamadan evvel memleketi harîçten gelen şeker fiatları bir ihtikâr hareketi ile yükselmeğe başlamıştı. Zannediyoruz ki o zaman (VAKIT) in şeker fiatı meselesinden dolayı açmış olduğu mücadele neşriyatı henüz unutulmamıştır.

Şekerin memleket için yalnız bir gıda değil, aynı zamanda hastalar için bir ilâc mahiyetinde olduğunu düşündüğümüz için biz daima bu maddenin fiatına karşı hassasiyet gösterdik.

Bununla beraber bizim fiat meselesinde hassasiyetimiz derecesi ne olursa olsun millî iktisadiyatımızın inkişafı ve memlekette şeker sanayiinin teessüsü cihetini ihmal edemedim. Onun için bu meselede devlet, sermaye ve halk menfaatlerini imkân derecesinde telif edilebilmek maksadıyla bitaraf düşünmeğe gayret ettim.

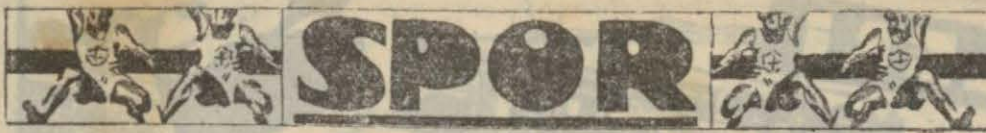
Eğer yapacağım tetkik neşriyatı ile bizde ki şeker meselesini efkârı umumiyeye arz edebilirsem çok mühim olan bir meseleyi tenvire değilse bile bu memleket meselesi üzerinde kendi neşriyat hududumuz dahilinde efkârı umumiyenin dikkatini celbetmeğe muvafak olmuş sayacağım.

Mehmet Asım

Bu mesele esasen okuması yazması olanları, mektep mezunlarını, münevverleri alâkadar eder. Bundan böyle her mektep mezununun da her ismi imlâsiyle yazıp, mahalî telâffuzu ile okuması lâzımdır. Nihayet çok, çok, her yerde olduğu gibi telâffuz bozulur, fakat kökü sökülüp atılmaz. Kendimizden pay biçelim:

Şerif Beyin ismini Cherif veya Cherinba; Şakir Beyin ismini Cha-
zir veya Chaquir şeklinde gördüğü müz zaman hoşumuza gidiyor mu?

Selâmi izzet

Istanbul - İzmir maçları ne vakit?

Altay umumî kâtibi, mağlup olmayız, beraberlik muhakkak, diyor

İzmir — İstanbul muhtelitleri bir arada

İstanbul — İzmir muhtelitlerinin yakında şehrimizde karşılaştıkları tahakkuk etmektedir. Futbolda en ileri iki mmtakanın birbirleriyle sık sık karşılaşmalarının memleket sporu için çok faydalı olacağı muhakkak olmasına rağmen bu temaslar maalesef ancak iki üç sene de bir mümkün olabiliyordu.

Bu itibarla bu hususta yapılan teşebbüsü çok yerinde buluyor ve mümkün olan her fırsatta tekrarrını temenni ediyoruz.

İstanbul — İzmir maçının tarihleri henüz kat'i surette tesbit edilmiş değildir. İzmirin teklifini İstanbul 15 — 17 birinci kânun tarihlerini tesbit ederek İzmir'e muvafakat cevabı göndermişti. İzmir mntakası bu tarihlere kadar memur oyunculara izin almak kabiliyetini göstererek maçı gelecek ayın beşinci ve yedinci günleri yapılmasının daha münasip olacağını bildirmiştir.

Futbol heyeti ilk toplanmasında bu cevabı tetkik ederek kararını verecektir.

* * *

İstanbul — İzmir maçı, her vakit olduğu gibi, gerek İzmirde, gerek İstanbulda çok büyük bir alâka ve merak uyandırmış bulunmaktadır.

Hattâ İzmirli refiklerimizden birisi "İzmir Postası", bu mevzu üzerinde bir anket bile açmıştır. İzmir sporcularının neler düşündükleri üzerinde kısmen bir fikir verebilir ümidiyle, dünkü postayla gelen refikimizde, "İzmir muhteliti İstanbulla gitmeli midir?", başlığı altında çıkan yazıyı aynen alıyoruz:

"Göztepenin merkez muhacimi Muzaffer Bey ilk sualim karşısındadır:

— Gitmeli ya, gitmeli ya!..
Dedi ve elimde kalemi görünce:

— Haaa! — diye ilâve etti — Galiba bu gazete için bir anket.. Şu halde devam edeyim:

Gitmeli.. Son vaziyeti temizlemek, yani İzmirin İstanbulla 8—0 gibi bir farkla yenilecek bir dereceye olmadığını ve bilâkis İstanbulla spor cihetinde aynı ayarda bulunduğunu göstermek için gitmeli..

Takımı tertip ederken her türlü klüpçülük zihniyetinden uzak kal-

malı ve en çok formunda olanları tercih etmelidir. Bence üç, dört oyunla form alınmaz. Oyuncuların, bir kaç aydanberi mütemadiyen çalışmış olan oyuncular olması lâzımdır. Kaleye Sabahattin alınmalıdır. Müdafaaya bir şey söyleyemiyecem. Buraya üç, dört oyuncu var, fakat itiraf edelim ki en zayıf noktamız burasıdır. Eğer istiyorsanız Reşat (Göztepe) ve kısmen iyi oynaması itibariyle Fethi alınmalıdır. Haflar: Solunda Nazmiyi, ortada Göztepeli Hakkıyı, sağında Altaylı Sarı Aliyi doğru buluyorum.

Muhacimlere gelince: Sezai çok iyidir. Sağıçta — Saitin ameliyat geçirmiş olmasını düşünerek söylüyorum — Vahap merkezde..

Muzaffer Bey durdu, güldü: — Ben!.. Diyeceğim geliyor.. Eve' ben oynuyabilirim, fakat bunu.. yemem..

— Evet — dedim — sonra solıçta?

— Solıçta Fuat, açıkta Sabri veya Şükrü. Fakat Sabriyi tercih ederim. Saitin oynaması takdirinde tabii hat değişir..

Bu takıma nazaran oyun sistemi mevzuu bahsedilemez. Zaten oyun sistemimiz yoktur. En iyisi Altay, Göztepe, İzmirspor tarafından tatbik edilen oyun tarzıdır. Dublve sistemi bize gelmez, çünkü biz bunu yapmış değiliz..

— Hâkem hakkındaki düşünceniz?

— İzmirli olarak Saimi kabul ederim.. İstanbuldan da Hamdi Emin Beyi.. Çünkü federasyonun ve sporun başındadır, kendisine emniyet edebiliriz..

— İdareciler?

— Her halde tanınmış şahsiyetlerin başa geçmeleri icap eder. Şimdiye kadar kafilere riyaset etmiş Saim, Adnan ve Karşıyaka'dan Cevdet Kerem Beyleri muvafık görüyorum..

— Oyunun neticesi hakkında bir tahmin?

— İzmirsporun mağlûbiyetinin acısını duyarak çok ciddi çalışacak İstanbulla karşı iyi bir netice alacağımızı ümit ediyorum.

Altay kâlibi umumisi ne diyor?

Muzaffer Bey sözlerini bitirmişti ki Altay klübü umumî kâtibi

Ticarette:

Yumurta ihracatı artmaya başladı

Yumurta ihracatı son hafta içinde pek ziyade artmıştır. Bilhassa Yunanistan, Suriye ve İtalyaya yapılan bu ihracat yüzünden fiatlar 27 liraya çıkmıştır.

Diğer taraftan Almanyaya yapılan yumurta ihracatı da kıymetler üzerine tesir etmeğe başlamıştır. Ancak Almanyaya gösterilen yumurtaların nakliyat resmi fazla olduğu için Bulgar ve Rum yumurtalarını rekabet edilememektedir.

Yumurtacıların kendi aralarında teşkil etmeğe karar verdikleri yumurtacılar birliği nizamnamesinin tetkiki vilâyetçe henüz bitirilmemiştir. Nizamnamenin tasdikinden sonra birlik faaliyetine geçecektir.

Kahve fiatları yükseliyor

Son günlerde kahve fiatlarında bir yükselme başlamıştır.

Bunun sebebi hakkında alâkadarlar şu izahatı vermektedirler:

— Kahve fiatları son hafta içinde Brezilyada yükselmeğe başlamıştır. Bu fiatlar bittabi İstanbulda da tesir etmiştir.

Ticaret müdürlüğü bu hususta tahkikata başlamıştır.

Londrada açılacak sergi

Londrada 19 Şubattan 2 Mart'a kadar beynelmîl bir sergi açılacaktır. Sergiye memleketimiz de davet edilmiştir. İştirak edeklere yüzde elli nisbetinde tenzilat yapılacağı ticaret odasına bildirilmektedir.

Mısır ve Suriyeye gönderdiklerimiz

Ramazan münasebetiyle İstanbuldan Suriye, Mısır'a güllâç, kurubamya, ceviz, reçel ve şurup ihracatı başlamıştır. Son hafta

Polis haberleri

Bir çırak kamyon altında ezildi

Beşiktaşta oturan 17 yaşında marangoz çırağı Sürp dün sabah Beşiktaş tramvay caddesinde Neft sendikat gaz şirketine ait 739 numaralı kamyonun altında kalarak ağır surette yaralanmıştır. Sürp hastahaneye kaldırılmış, Şöfor Apostol yakalanmıştır.

Ölümlle tehdit

Sirkeci'de Viyana oteli müstafiri Süleyman Efendi ile alacak Cevat kavga etmişlerdir. Cevat Süleyman Efendiye ölümlle tehdit ettiği gibi cam ve sandalyeleri kırarak ve garson Ahmed'i de fenî halde dövmüştür. Cevat yakalanmıştır.

Bir tramvay biletcisi yaralandı

Topkapı — Sirkeci hattında bulunan bir tramvay arabasının biletcisi muavini Haydar, para buldurmak için romorka geçerken düşmüş, başından ve dizlerinden yaralanmıştır. Haydar Cerrah paşa hastanesine kaldırılmıştır.

Kaçak sigara satarken

Fatihte Hoca İdris mahallesinde oturan Ali oğlu Hüseyin dün Fatihte çarşamba pazarında kaçak sigara satarken yakalanmıştır.

içindeki ihracat yekünü oldukça mühimdir.

İhracatçılar ve konşimento

İhracatçılar kendileriyle mukavelesi yaptığımız memleketlere ait eşya bedellerini Cümlîyet Merkez bankasına tediye etmeye şimdiye kadar hem gümrük beyannameleri, hem de konşimantoları göstermeye mecburdular. Verilen bir karar göre bundan sonra yalnız konşimento ile tediye yapılacaktır.

Eğün matinereden itibaren

İPEK

sinemasında muazzam bir film:

İNCİLİ KADIN

Fransızca sözlü büyük U. F. A. filmi takdim edilecektir. Mümessilesi: ilâhî güzelliği ve büyük san'atî ile

BRIGITTE HELM

Ayrıca ilâve o'arak: 1 — Paramount dünya haber'eri, ve büyük san'atkarımız

Münir Nurettin

Beyin ipekkim studiosunda hazırlanan şarkılı filmi (10767)

Hâdi Bey gözûme ilâştı. Ve onunla da konuştum. Şunları söyledi:

— Bu temas artık emri vaki halini aldı. Kimbilir, belki de iyi olacaktır. İzmirle İstanbul arasında ötedenberi rekabet mevcuttur. İstanbul, spor itibariyle daha yüksekte olduğu iddiasındadır. Takımımız giderse —bugün için— bu mesele de halledilmiş olur. Yalnız şu var ki; Takımımız formunda değildir. Son ekzersizlerde de muntazaman çalıştırılır ve sıkı bir nizam altına alınırsa iyileşir..

Takımın tanzimi tarzına gelince: Kalede Sabahattin bulunmalıdır. Bekler, Zihni, Sarı Ali veya Reşat. Bu son ikiler, aynı derecede oyuncudurlar.

Santrhafa icabına göre sert oyun tarzına mukabeleye muktedir Göztepeli Hakkıyı sola Nazmiyi sağa Karşıyakalı Hakkıyı almalıdır.

For hattına gelince: Sağa çıkık Sezai, sağık Sait ve Saitin iyileşememesi takdirinde Esat, merkez

de Vahap, solıçta Fuat, açıkta Şükrü. Easın tekniği ve şunları iyidir. Aynı zamanda Vahapla anlaşması fazladır. Sağ açıkta İzmirsporlu Reşat, solıçta Sabri de oynatılabilir..

Hâkem hususunda hiç bir şey söyleyemem. Çünkü İstanbul hâkemlerini iyice tanımiyorum. İzmirli hâkem için Saim Beyi düşünüyorum. İdareciler de Nuri Saitki Beyle Saim Bey olmalıdır.

— Netice hakkındaki tahmini nedir?

— Mağlup olmayız. Mağlûbiyet yoktur. Beraberlik muhakkaktır..

Balkan güreşleri hakkında bir teblig

Balkan Güreş şampiyonası tertip heyetinden:

8 kânunuevvel cuma günü saat tam 14,5 te Beyoğlu Halk fırkası salonunda umum güreşçilerin bütün nemaları çekileceğinden bütün güreşçilerin spor levazımlarını alarak tam vaktinde salonda bulunmaları ilân olunur.

Kamelyalı Kadın

Yazan

Terceme eden

Alexandre Dumas fils Selâmi İzzet

— Eğer o zaman gelseydim, be ni fena kabul ederdim sanırım?.

— Neden?.

— Çünkü gece çok sersemlik ettim.

— Bu doğru. Ama siz daha o zamandan beni seviyordunuz.

— Evet.

— Bu oyundan sonra rahat rahat yatıp uyumanıza mâni olmadım. Biz büyük aşkların ne olduğunu biliriz.

— İşte bunda aldanıyorsunuz. Opera - Komikten çıktuktan sonra ne yaptığımı biliyor musunuz?.

— Hayır.

— İngiliz kahvesinin önünde sizi bekledim. Üç arkadaşınızla beraber bindiğiniz arabayı takip ettim, sizin, eve yalnız girdiğinizi görünce çok sevindim.

Margörit gülmeye başladı.

— Ne gülüyorsunuz?.

— Hiç.

— Rica ederim söyleyiniz, yoksa gene benimle alay ediyorsunuz zannedeceğim.

— Söylersem kızmar mısınız?.

— Kızma ne hakkım var?.

— Eve yalnız girmem lâzımgeliyordu.

— Neden?.

— Evde bekliyen vardı.

Eğer bıçak saplasaydı, canımı bu kadar yakamazdı. Kalktım, elimi uzattım:

— Allaha ısmarladık, dedim.

— Kızacağınızı biliyordum, dedi, erkekler üzülecekleri şeyi öğrenmek için kudurlurlar.

Ona karşı olan alâkamdan eser kalmadığını anlatmak istiyordum gibi, soğuk kanlılıkla dedim ki:

— Sizi temin ederim, kızmadım. Sizi birinin beklemesi çok tabiidir: nasıl, ki benim de saat üçte kalkıp gitmem tabiidir.

— Sizi de evinizde bir bekliyen mi var?.

— Hayır, fakat gitmeliyim.

— Öyleyse güle güle.

— Kovuyor musunuz?.

— Kat'iyen.

— Neden beni üzüyorsunuz.

— Sizi üzme için ne yaptım?

— Evde bekliyen vardı dediniz.

— Eve yalnız girmemin sebebi varken, benim yalnız girdiğimi görüp sevindiğinizi söylediğiniz zaman kendimi menedemedim.

— İnsan bazan bir çocukluktan mes'ut olur. Bu saadeti yitirmek fena kalpliliktir. O saadeti yitirmemek, hissedeni bin kat mes'ut etmek olur.

— Siz beni ne zannediyorsunuz? Ben ne düşesim, ne de bakiyeyim. Sizi daha bugün tanıdım, hayatım hakkımda da hesap vermeye mecbur değilim. Bir gün sizin metresiniz olursam, sizden başka daha birçok kimselere metreslik etmiş olduğumu bilmeniz lâzımdır. Daha evvelden kıskançlık kavgasına başlarsanız, sonra —

eğer sonrası olarsa — neye varacak? Ömrümde sizin gibi bir adam görmedim.

— Çünkü sizi, benim sevdiğim gibi hiç kimse sevmeydi.

— Doğru söyleyiniz, açık konu alm, beni çok mu seviyorsunuz?

— Zannedirim, ki ne kadar sevmek mümkünse, o kadar seviyorum.

— Ne kadar zamandır devam ediyor?.

— Bundan üç sene evvel, arabanızdan inip Lusse girdiğinizi gördüğüm gündenberi.

— Mükemmel bir şey bu! Yeni, büyük aşka ağah olmak için ne yapmam lâzım?.

Sözümü kesen bir çarpıntı içinde:

— Beni biraz sevmeniz, dedim.

Beni; yarı müstehzi bir tebesümle dinliyen Margörit heyeca nıma ortak oluyordu. Uzun zamanndanberi beklediğim vakit ve saate yaklaşıyordum.

— Peki, düğ ne olacak?.

— Hangi düğ?.

— Benim ihtiyar kıskancım.

— Onun haberi bile olmaz.

— Ya olursa?.

— Affeder.

— Hayır, beni bırakır, o zaman halim ne olur?.

— Başka biri için bu tehlikeyi göze alıyorsunuz?.

— Nereden biliyorsunuz?.

— Biraz evvel kimseye kapıyı açmamalarını tenbih etmenizden anadım.

— Doğru; fakat o ciddi bir dosttur.

— Amma kapınızı açtırmıyorsunuz ve bu saatte onu kapıda bırakıyorsunuz.

— Her halde bunun için siz bana söz söyleyemezsiniz, çünkü bunu sizin için yaptım; sizin ve Belini sardım, kıvrak vücudunun arkadaşınız için...

Ağır ağır Margörite yaklaştım. ağırlığını birbirine kavuşmuş ellerimle hissettim.

Yavaşça mırıldandım:

— Sizi ne kadar sevdiğimi bilmeniz!

— Sahi mi?

— Yemin ederim.

— Eğer hiç itiraz etmeden, hiç bir şey sormadan, ses çıkarmadan her arzumu yapacağımızı vadederseniz, belki sizi severim.

— Emredersiniz!

(Devamı var)

15 Yıl Evvelki VAKIT

7 Kânun evvel 1918

— Paris'ten gelen haberlere göre, Müssey Klemanso Londra konferansında Fransa, Büyük Britanya ve İtalya mümissillerinin sabık Alman imparatorunun iadesi ile tecziyesi hususunu kabul ettiklerini beyan etmiştir.

— İtilaf Şark ordusu baş kumandanı general Franze Despere ile İngiliz Şark orduları baş kumandanının bugün şimendiferle şehrimize muvasalatına intizar edilmektedir.

— Karadağ meclisi millisi intihabı umumiye neticesinde teşekkül etmiştir. Karadağın Sırbistan ve binnetine (Yugoslav) lar ile birleşmesi müttefikân ilân edilmiştir.

— Dün Haydarpaşa hattında trenler tatil münakatât etmişlerdir. Bu tatilin sebebi lokomotiflere yazar kömür verilmemesidir.

— Memalik Osmaniyede bulunan Rus üserasından bir kısmı dün, Rusyaya sevkolanmak üzere, vapura erkâp edilmeğe başlanmıştır.

— Ali Emiri Efendi tarafından neşredilmekte olan (Osmanlı tarih ve edebiyat mecmuas) nın dokuzuncu nüshası intişar etmiştir. Süleyman Nazif Beye hitaben yazılmış bir mektubu, mütevevvi makale ve gazelleri muhtevirdir.

Teşkilâtı Mahsusa

VAKIT'in yeni Tefrikası : 35

Yazan: A. MİL

Ne duruyorsunuz, Almanların karargâhi yanıyor!

Bir gece yarısına doğruydı. Hava kapalı olduğundan tek bir yıldız bile görülüyordu. Viçe kasa-bası kesif bir karanlığa büründü. Günden sanki ortadan kaybolmuş gibi duruyordu. Ne sokaklarda bir fener yanıyor, ne de evlerin pencerelerinden dışarıya bir ışık vurduğu görülüyordu. Herkes uyku da olduğu için etrafı derin bir sükûnet kaplamıştı. Yalnız Karadenizden kopup gelen dalgaların sahile çarpmasından hâsıl olan ve evvelâ top sedası gibi başlayıp sonra yavaş yavaş hafifliyerek kumsal üzerinde sönüp giden su fışkırtıları kısa fasılalarla bu ıssızlığı ihlâl ediyordu.

Birdenbire bir köpeğin acı acı uluduğu işitildi. Birkaç saniye sonra ulumalar çoğaldı. Arası çok geçmeden Viçe deresinin iki taraf larında yükselen tepelerin en yakını olanından sert sert düdük sesleri gelmeye başladı. Teşkilâtı mahsusa karargâhında nöbet bekliyen efendi yarı uyanık bir halde odasının penceresini kaldırarak etrafı dinlediği zaman:

— "Yangın var, imdada koşunuz!,"

Diye (mors) işareti verilmekte olduğunu anladı. Esasen pencereden dışarıya bakılınca Viçenin bir noktasında yangın çıktığı, göklere doğru yükselen alevlerden anlaşıyordu.

Alman karargâhi yanıyor

Nöbetçi efendi yangın haberi ni uyumakta olan arkadaşlarına da bildirmek için onları uyandırmakla meşgulken İstanbuldan Trabzona getirildiklerini yazdığı mız on altı gürcüden birisi koşa koşa teşkilâtı mahsusa karargâhına gelerek aşağıdaki nöbetçiye parolayı vermiş içeriye girmiş ve merdivenlerden yukarı çıkarken:

— "Ne duruyorsunuz, almanların karargâhi yanıyor!,"

Diye bağırmağa başlamıştı.

Bunun üzerine karargâhta bulunan efendilerin hepsi alelacele giyinerek Alman karargâhının bulunduğu mahalle şıtap etmişlerdi. Fakat daha uzaktan anlamışlardı ki Almanların karargâhını kurtarmaya artık imkân yoktu. Çünkü ateş binanın her tarafını sarmıştı.

Esasen daha evvel gidilmiş olsaydı da Almanlara yardım etmek kabil değildi. Onlar bir meydanlık ortasında bulunan karargâh binasının her tarafını maiyetlerindeki gürcülere kuşattırmışlardı. Ve bu suretle teşkil edilen dairenin içine kimseyi sokmuyorlardı. Sokaklarda çıkan gürültüden dolayı uyanan Viçeliler, ellerinde su dolu koğalarla yardıma deki revolverlerle tehdit ederek yanmakta olan binaya yaklaştırmıyorlardı.

Almanların bu tavır ve hareketi feci olduğu kadar da gülünçtü. Çünkü onların üçü de hemen don ve gömlekle kurtulmuş denilecek kadar çıplaktılar. Anlaşılan

yangın o kadar anî bir surette çıkmıştı ki elbiselerini bile almayı vakit bulamamışlar ve yalnız revolverlerini kaparak karargâhtan dışarıya fırlamışlardı.

Bizim teşkilâtı mahsusa azası Almanların karargâhlarına niçin kimseyi yaklaştırmadıklarını anlayamamışlardı. Onun için reisleri olan (Mosel) i bir kenara çekerek vaziyeti anlamaya karar vermişlerdi. Keyfiyet (Mosel) e sorulduğu zaman evvelâ yanan karargâhi ne deni dolayı abluka altına aldığını izah etmek istememişti. Fakat teşkilât azası, şayet kanaatbahş izahat vermiyecek olursa, yangından dolayı mes'uliyetten kurtulmayı yacağını şiddetli bir lisanla kendisine anlatınca, (Mosel) sırrını uzun müddet gizliyiyeceğini görerek demişti ki:

İki sandık altın

— "İstanbuldan gelirken yanıma iki sandık altın almıştım. Bu parayı ihtiyaca göre sarfedecektik. Şimdiye kadar bu altınların birazını dağıtmıştık. Paranın kısmı azamı sandıkların içinde duruyordu. Bu sandıklar yatak odamda karyolamın altındaydı. Yangın bu kadar anî bir surette zuhur etmeseydi, tabii her şeyden evvel altın sandıklarını kurtaracaktım. Fakat uykudan uyandığım zaman odamın içini artık dumanlar istilâ etmişti. Onun için ancak hayatımı kurtarabildim.

Tabii yangında altınlar yanmış

yacaktır. Olsa olsa eriyecektir. Yarı sabah ateş söndüğü zaman, ister para halinde, ister erimiş bir halde olsun, derhal altınları aratmaya başlayacağım. Bu sebepten dolayı yangın mahalline kimseyi sokurmuyorum..

(Mosel) in verdiği bu izahat teşkilâtı mahsusa azasının ta Trabzondanberi Almanların yanlarında altın bulundurdıkları ve bu parayı gürcüleri Almanyaya imale etmek için sarfedecekleri hakkında beslemekte oldukları şüphesi teyit eylemişti. Bu esnada yangın sönmüş ve alman karargâhi binasını alevler tamamiyle yeyip bitirmişti. Bir iki saat evvel orada bir bina bulunduğuna şimdi enkaz arasından tütmekte olan dumanlar şahadet edebiliyordu.

Acaba bu enkaz arasında hakikaten sandıklar dolusu altın var mıydı? Varsa bulunabilecek miydi? Bu mesele ertesi sabah erkenden düşünülecekti. Şimdi, yangın söndükten sonra çıplaklıklarını hissederek tiril tiril titremeye başlayan Almanları giydirmek lâzımgeliyordu. Onun için teşkilâtı mahsusa azası Almanları yanlarına alarak kendi karargâhlarına getirmişler ve orada tedarik ettikleri çamaşırlar, ve çete teçhizatı sayesinde "harikzedegânı", birer lâz uşağı kıyafetine sokmaya muvaffak olmuşlardı.

(Devamı var)

Memleketimizin her tarafında havalar soğudu

Soğuk bilhassa orta Anadolu'da çok fazladır. Eskişehirde sıcaklık sıfırdan aşağı 24 dereceyi buldu

Ankara, 6 (A.A.) — Meteoro-loji enstitüsünün verdiği malûmata göre bir iki gün evvel orta Anadolu üzerine birleşmek temayülünde bulunan soğuk hava dünden bu gece bütün Türkiyede birdenbire büyük bir suhnet düşkün lüğünü mucip olmuştur.

Güneşin bütün gün görünmüş olmasına rağmen dünden bütün memleket dahilinde hemen termometreler sıfırın üstüne çıkamamıştır. Bilhassa orta Anadolu'da ve Ankara'da gece suhneti sıfırdan aşağı 15 ile on yedi dereceye kadar düşmüştür.

Sivasta sıfırdan aşağı 17, Kütahyada 22, Eskişehirde tam 25, dereceye inmiştir. Halbuki Anadolu'nun şarkında soğuk merkezi olan Karsta bile sıfırdan aşağı ancak 24 dereceye inmişti. Soğuk senelerde ikinci kânun ve şubat aylarında ancak kaydedilebilen vaziyetin bu ayın hemen ilkinde vaki olması ehemmiyetle kaydedilmiştir.

Anadolunun garp kısmında Manisa havalisinde ve Karadeniz sa-

hilinde Rize mintakasında suhnet ancak şubat ayında sıfırın altına düşmekteyken dünden Manisada sıfırın altında üç dereceye ve Rizede sıfırın altına beş dereceye düşmüştür. Urfada bile suhnet sıfırdan aşağı iki dereceye inmiştir.

Trakya sıfırdan aşağı altıya ve İstanbulda sıfırdan aşağı bir dereceye inmiştir.

Rizede karın irtifai 25 santimetre, Giresunda 17, Samsunda, 12 santimetredir. Memleketin diğer taraflarına yeniden kar düşmemiştir. Şarkta bir kaç gün evvel düşmüş olan kar toprak üzerinde rindedir.

KONGRELER

Alemdar semt ocağı reisliğinden:

Ocağın senelik kongresi 8—12—1933 cuma günü saat 14,30 da Divanyolundaki ocak binasında toplanacağından muhterem âzaların muayyen zamanda hazır bulunmaları rica olunur.

Sıcaklık sıfırdan aşağı 27 derece!

Eskişehir yolunda sıcak seyyar adalar — Zevkli bir kış sporu — Sıcak akan sular donarken — Şeker fabrikası — Avdet — Gazetecilere suikast

"Yüksek hayat yaşamak isteyen milletler, sanayileşmek davasından vazgeçemezler ve geçmiyeceklerdir."

Eskişehirde altı ay emek verilerek ve dört milyon lira harcanarak koskoca bir şeker fabrikası yapılmasındaki lüzum, Başvekilimizin yukarıya aldığı cümlesiyle izah olunabilir. Bu cümle, iki ayrı heyetin bu kara kış gününde Ankaradan ve İstanbuldan kalkarak Eskişehire kadar gitmesindeki manayı da anlatıyor.

Eskişehir şeker fabrikası bunun için yapıldı ve Başvekil evelki gün Eskişehire bunun için gitti.

Eskişehir şeker fabrikası şirketinin hazırlanmış olduğu yataklı vagonlar pazartesi günü akşamı Ankaraya kadar gidecek olan muhtelit katarla bağlanarak saat on dokuz çeyrek geçte Haydarpaşadan hareket etti. Şehirde sıcaklık sıfır derecede idi. Yataklı vagonlarda ve lokanta vagonunda sıcaklık tam ve mükemmeldi. Pencereilerin camları buğulanan bu seyyar sıcak odalarda rahat ve neşeli bir gece yolculuğunun başladığı sıralarda davetliler davetlileri gözden geçiriyor, tanıdıkları tanıdıkları arıyor ve buluyordu.

Gazeteciler birbirlerini bulmakta hiç güçlük çekmediler. Hepsisi muntazam bir tertiple bir vagona ve yanyana kumpartimanlara yerleştirilmişlerdi. Abidin Daver B., bu işten kuşkulandı, sordu:

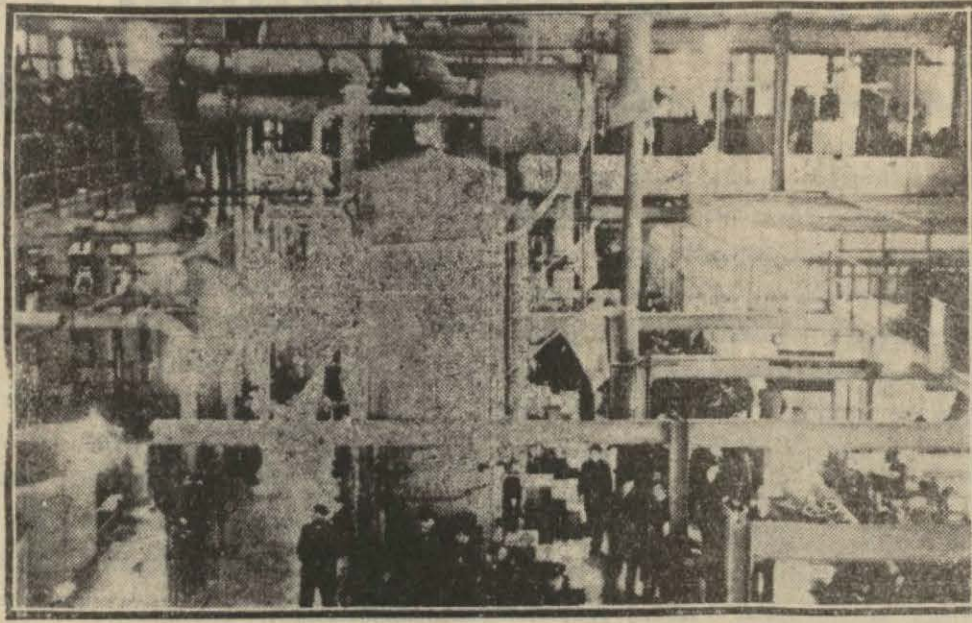
— Bizi böyle ayrı bir vagona koymaları tehlikeli değilmi? Toptan bir suikasta filân mı uğrıyacağız, acaba?

Lokanta vagonuna giderken öteki vagonları şöyle bir dolaşmış oldum. İş, Ziraat ve Sumer bankalarının İstanbul müdürleri ev sahibi olarak bulunuyorlardı. Vali muavini Ali Rıza Bey, Bolu mebusu Abbas Beye komşu idi. Ticaret odası reisi Nemli zade Mitat Bey Ziraat bankası müdürü Ahsen Beyle sohbet ediyordu. İstanbul spor mıntakası reisi İbrahim Kemal Bey dostlarına adliye yangını hakkındaki mütalealarını soruyordu. Sanayi müdürü Refik, ticaret müdürü Muhsin, zahire borsası komiseri Akif, liman şirketi müdürü Hamdi, deniz yolları işletme idaresi müdürü Sadettin İş limitet şirketi müdürü Bedri Nedim, Alpulla şeker fabrikası müdürü umumî muavini Haydar, Tahir Kevkep, Milliyet şirketi murakibi Zeki Beyler ikiye üçer gruplar halinde yarı kumpartimanların içinde, yarı koridorlarda konuşuyorlardı.

Yemek vagonunun kapısında öğrenildi ki içmiyenler birinci seride yeyip çıkacaklar, yaşlar ikinci seriyeye kalacaklar!

Bu tasnif karşısında yemek vagonunun boş manzarasını görmüş olmak için kapısından içeriye şöyle bir bakıp çıkayım dedim:

Eski Çanakkale kumandanı Esat Paşa bir tarafta tek başına, Hakkı Tarık, Ahmet Şükrü Beyler başka bir köşede, vali muavini Ali Rıza Beyle Cevat Abbas Bey de en nihayet, başlarını önlerine eğmişler, ibadet eder gibi yemek yiyorlardı. Lokantadaki ih-

Eskişehir Şeker fabrikasının içinden bir görünüş

tiyarların sükûn ve sükûtuna hürmet ederek oradan bir gölge gibi ayrıldım.

Aman allahım, burayı bir de ikinci seri yemek yerken görmeliydiniz!

Sofraların hepsi tıklım tıklım dolu idi. Nükte, kahkaha hatta bir rivayete göre geç vakit terennüm. Salonun havasını baştan başa kaplamıştı.

Tren Eskişehire ne zaman vardı, sıcak seyyar odaları orada bıraktıktan sonra yoluna nasıl devam etti, bunu kimse bilmiyor. Sonradan öğrendik ki o gece Eskişehirde soğuk sıfırdan aşağı yirmi yedi derece imiş!

Sabahleyin termometre sıfırdan aşağı on altı dereceyi gösteriyordu. Şeker fabrikasının değerli müdürü Kâzım Bey bizi İstasyonda karşıladı. Fabrikanın otobüsleri, misafirleri Porsuk oteline götürdüler.

Eskişehirin evleri, yolları, içi dışı bembeyazdı. Soğuktan donduğu için artık akmyan Porsuk çayının kenarındaki güzel otele şimdi Turing klöp oteli ismi verilmiş Anadolunun ortasında karlar içindeki şehirde kalörifer insanın pek hoşuna gidiyor. Misafirler otelin büyük salonunda kahvaltı ettikten sonra aşağıya indiler. Kimi alt kat salonda sohbet daldı, kimi şehir gezmek için dağıldı. Üç dört arkadaş şehri şöylece görelim dedik. Düzlukte muntazam binaları, geniş yolları ve birçok meydanları olan, içinden yer yer sular akan ağaçlık şehir, güzel. Hele vaktiy le vilâyet konağı olarak yapıp ta sonra maarife verilmesi daha münasip görülen kos koca binadaki lise, insanın göğsünü kabartıyor. Yollardaki bütün kübik binalar gözü okşuyor. Adı Eskişehir olan bu yepyeni şehri geçtikten sonra bir de asıl Eskişehiri görmek için dağın yamacına tırmanmağa başladık. Dar ve çapraşık sokaklar ve dışı badanalı, sıvası dökük evcikler birçok Anadolu şehirlerinin müşterek tipini taşıyor.

Biraz daha ilerleyince yokuş dikleşmeğe, yollar eğrilip bükülmeğe iki taraftaki evler küçülmeğe başladı. Nihayet işte çeşmeden güğümünü doldurup aşağıya doğru gelen ve bizi görünce örtüsünün ucuyla yüzünün yarısını kapayıp yolun kenarına çekilen şalvarlı kadın!

Bu sokaklardaki evlerin bacaları, karlı damların üstüne dumanla birlikte tezek kokusu savuruyordu.

Eskişehir Şeker Fabrikası

Yıkarak eskiyi bir yepyeni dünyaya yaratan, Bize on yılda unutturdu asırlarca yası..

Ne kadar bayramı, şenlikleri sürdürse vatan, Hakkıdır, silmeli zira biriken onca pası..

Yeni bir Eskişehirdir şu ufuklar donatan Yeni sistemde şeker süzgecinin manzarası..

Böyle pancar yetişen ülkede hep halkı yutan Saltanat açtı mı bir fabrikacık? Kahrolası!

Eldi yalnız Süzerek, kesme ve toz Türke satan; Şekeriyçin sayısızdır sayılan Türk lirası..

Paşamız bal getirip geldi güzel Ankaradan, Kutlu bayramlığımızdır bu şeker fabrikası..

İçelim aşkına Gazi liderin, sonra onun Ve ziyaretçilerin, sevgi taşan ülkü tası..

Fuat Hulûsi

Şehirden çıkmıştık. Yokuş devam ediyordu. Sporcu Nihat Bey, milliyet müdürü Ahmet Şükrü, mura kıp Zeki, fabrika memurlarından Seyfullah Beylerden ve benden mürekkep "Heyeti seferiye," nin reisliğini tabii olarak almış, bu uzun kış yürüyüşünde öne geçmiş bulunuyordu. Her taraf buz tutmuştu. Eskişehire yukarıdan bakan "Karatepe," bembeyazdı. Karlar ayaklarımızın altında sıkışarak gıcır darken dağ sporu yapmak eğlenceli oluyordu. Bir aralık kulaklarımızın soğuktan kopup düşmek üzere olduğunu hissettim. Ahmet Şükrü Bey susmuştu:

— Galiba beynim donmıya başladı!

Kurt çeşmesinin üstünden arkamıza dönüp şehire ve uzakta heybetiyle duran şeker fabrikasına baktık. Temiz yayla havası, insanı sağlam ve canlı yapıyor.

Gidiş geliş üç saat kadar süren

Silâhsızlanma mukavelesi hakkında bir proje

Silâhları bırakma konferansı reisile Fransa hariciye nazırı görüştüler

Paris, 6 (Havas ajansı) — M. Paul Boncour ile M. Henderson arasında vuku bulan mükâlemelerden sonra anlaşılmıştır ki, Fransız noktai nazarında bir değişiklik olduğuna dair çıkan haberlerin katiiyen aslı yoktur. Çünkü M. Poul Boncour matbuata beyanatında tasrih ettiği ve hile silâhsızlanma işleri ancak mebusan meclisinde söylenilen son nutukta musarrah zemin üzerinde cereyan edebilecektir. M. Paul Boncour, Fransanın, Almanyanın silâhsızlanma konferansından çekildiği 14 teşrinievel günü Cenevrede İngiltere, Amerika, ve İtalya ile tam bir itilâf halinde tesbit edilen vaziyete bağlı kaldığını M. Hendersona söylemiştir. M. Paul Boncour keza, Fransanın Berlin sefiri M. Ponce-tin M. Hitlerle son mükâlemesinden sonra mumaileyh ile görüşme miş olmasının ileride diğer mükâ-

lemeler olmayacağına delâlet etmediğini tasrih etmiş ve nihayet asıl M. Hendersonun seyahatını mucip olan meselede de M. Henderson tatmin edilmiştir. M. Paul Boncour müstakbel silâhsızlanma mukavelesinin tatbikine müteallik teminat hakkındaki düşüncelerini bildirmiştir. M. Paul Boncour, mukavele ahkâmına riayet edilmediği müşahedesine müstenit bir usul derpiş etmektedir. İhtardan cezâri tedbirlere varan cezalar tatbik olunacaktır. Bunlar da neticesiz kalırsa mukaveleyi ihlâl eden mütecaviz addolunacak ve milletler cemiyeti misakında derpiş olunan yardım mekanizmasını harekete getirecektir. M. Paul Boncour ve M. Henderson silâhsızlanma konferansının devam edebileceği ve devam etmesi lâzım geldiği hususunda mutabık kalmışlardır.

Halkevi fakir talebeye yardım teşkilâtını genişletecek

Halkevi içtimai yardım şubesi yardım teşkilâtını genişletmeğe karar vermiştir. Halkevi, elinde fazla tahsisat olmadığından, bu hususta müesseselerin yardımına müracaat edecektir. Meselâ ticaret mektebinde tahsilde bulunan fakir talebeye, ikiye kişi olarak büyük müesseselerce yardım edilmesi temin olunacaktır.

Her lokantanın günde bir, nihayet iki talebeyi iase etmesi için çalışılacaktır.

Fakir talebenin yüzde sekseni Anadoludan gelmiştir. Bunun için Anadolu belediyelerinin de yardımı istenmiştir. Şimdiye kadar yalnız Bursa belediyesi yardım etmiştir. Diğer belediyelerin de yardım etmeleri için tekrar teşebbüsle bulunulacaktır.

Avusturya ile Ticaret mukavelesi

Ankara, 6 (Hususi) — Avusturya ile hükümetimiz arasında mevcut ticaret mukavelesine zeylen hazırlanan mukavenenin imzası yarına (Bugüne) kalmıştır.

bir yürüyüşten sonra Turing klöp otelinde öğle yemeğini yedik.

Saat on beş. İstasyonda askeri bir kıta, İstanbuldan gelenler ve Eskişehirli, Ankara heyetini getirecek treni bekliyorlar.

Saat on altı. Fabrikanın önünde toplanan büyük kalabalık Başvekilin hoparlörle verilen nutkunu dinliyor.

Mühim eser, saatlerce gezildi. Fabrikanın büfesinde misafirler, ağırlandı. Trenlet, iki ayrı istikamette, Eskişehirden ayrıldılar.

Eskişehire giderken Abidin Daver Beyin hatırıma gelen suikast lâtifesini yataklı vagonlar şirketi gazetecilere meğer sahiden hazırlamıştı: Öteki vagonlar sımsıcakken bizim vagonun kalörifer borusu soğuktan donup patladı ve İstanbula dondurma kutusu içinde geldim!

Refik Ahmet

Yeni Irak Kraliçesi Bağdat'ta

Bağdat, (Hususi) — Kral Gazi Hazretlerinin nişanlısı Emire Aliye Hanım valdesi Kraliçe Nafia, biraderi, Emir Abdullah ve hemşireleri ile birlikte buraya geldi. Kral Gazi karşılama merasiminde hazır bulunmadı ve kendisini dayatır Emir Hüseyin temsil etti.

Büyük devlet memurlarının refikaları da istikbal merasiminde hazır bulunuyorlardı. Hanımların hepsi örtülü idiler.

Emire Ali Hazretleri, Kral Faysalın refikasını ziyaret ederek onataziyette bulunmuş, ondan sonra pederi Kral Alinin ikametgâhına giderek misafirlerini kabul etmiştir.

Kendisinin Kral Gazi sarayına ne zaman gideceği henüz belli değildir. Fakat Ramazanın yaklaşmasına mebnî düğünün Ramazandan sonraya bırakılması icap etmiştir.

Bu münasebetle bazı merasim yapılabaksa da nikâh kral Faysalın vefatından üç gün sonra kıyılmıştır.

İrlanda mustakil bir cümhuriyet olacak mı?

Londra, 6 (A.A.) — Avam kamerasında bir mebus, İrlanda da müstakil cümhuriyet ilânının tevli edeceği zararları İrlanda halkına bildirip bildirmeyeceği M. Thomas dan sormuştur. M. Thomas demiştir ki:

— Buna lüzum olacağını zannetmiyorum. Böyle bir ihtimal varit değildir. Ve asla varit olmayacaktır. İngiliz tebaasının İngilterede bulunan diğer ecnebilere nazaran gördükleri faydalar kâfi derecede bellidir ve takdir olunmaktadır. Binaenaleyh bu faydaları tekrar kaydetmeye hacet yoktur.

Kahve garsonlarının grevi

Madrid, 6 (A.A.) — Kahve garsonlarının ilân ettikleri grev, biraz şiddetlenmiştir.

Aşçılar ve lokantacılar gece yarısından itibaren grev yapacaklarını bildirmişlerdir.

GÜZEL SAN'ATLAR

Edebiyat

Kelime ihracatı günden güne artıyor!

— Diller arasında —

Her milletin göze görünen mal ihracatından başka göze görünmeyen, ithalat ve ihracatı da vardır. Bunlar: fikirler, telâkkiler, duyular, görüşler, itiyatlar ve kelimelerdir.

Bir milletin ithal ve ihraç ettiği kelimeleri tetkik etmekle, herhan-gi memlekete giren, çıkan fikirleri, itiyatları, telâkkileri, duyular ve görüşleri keşfetmek mümkündür. Yabancı her şey, ister madde, ister fikir olsun, yeni bir memlekete gir-di mi? adını da birlikte götürür. Bundan dolayıdır ki bütün Avrupa'da "çikolata", nun yerli bir adı yoktur. Bunun sebebi, apaçiktır. Avrupa, çikolatayı tanımıyordu ve onu Meksikada keşfetti. Bunun neticesi olarak çikolatanın kendisini de, adını da birlikte aldı ve bu adı benimsedi.

Dünyanın en çok kelime ihraç eden milleti İngilizler ve Amerikalılardır. Bu kelimeleri tetkik eder-sek İngilizlerle Amerikalıların bu-gün dünya üzerinde yaptıkları tesiri anlamak kolaylaşır.

Avrupalı İngilizlere ve Amerika-dan aldığı kelimeleri bir kaç kategoriye ayırmak mümkündür: Bun-ların birincisi spor kelimeleridir: "spor", kelimesiyle başlayarak ona ait bir çok kelimeler, İngilizceden bütün Avrupa dillerine geçmiş bulunuyor. Bir lâhzada şunları sayabiliriz:

Tenis, Golf, futbol, rekor, maç, kamp.

Bu kelimeleri Fransızlar halis Fransızca, İspanyollar halis İspanyolca, Almanlar halis Almanca, İtalyanlar, Çekçe, halis İtalyanca ve halis Çekçe gibi kullanırlar.

Bu liseteğe bakarak şu neticeye varabiliriz:

Bugünkü Anglo Saksonların en mühim kelime ihracatı, insanları eğlendirecek mefhumlara inhisar ediyor.

Son zamanlarda İngilizceden Fransızcaya yeni bir kelime geçti: Tub kelimesi, İngilizcede tekne, koca, mânasına gelen bu kelime, Fransızcada "hamam", mânasını ifade ediyor. Demek ki Fransada sıhhat ve nezafet mefhumu da İngilizce ile ifade olunmaktadır.

Dikkate değer bir nokta Anglo Saksonların ispirto istihlakine ait kelimeleri de ihraç etmeleridir.

Bugün "bar", kelimesi, "spor", kelimesi kadar beynelmilel mahiyet kazanmıştır. Kokteyl, viski, cin, kelimeleri, dünyanın her lisanına girmiş bulunmaktadır. Şekspir gibi, Newton gibi büyük İngilizlerin, Lincoln gibi büyük Amerikalıların adını bile duymıyan milyonlarca erkek ile kadın, İngilizlerin neredede içip sarhoş olduklarını ve neler içtiklerini ezberden biliyorlar.

Dünyada en çok kelime ihraç eden milletler İngilizlerle Amerika lılar odur ve bu kelimeler bu-

tün dünyada kullanıldığı halde İngilizceden en çok kelime ithal eden lisan Hintçedir. Hintliler, ithal ettikleri her yabancı fikri, yabancı kelimesi ile ifadeyi tercih ederler.

İngilizler de vaktile Normanlar-ın istilâsına uğradıkları zaman böyle yapmışlar, Saksonlar mem-leketlerini istilâ eden milletin dilin den yığın yığın kelimeler almış, bil-hassa müesseseleri, içtimai teşek-külleri ifade eden herşeyi onlar-dan istiare etmişlerdi.

Saksonlar bu şekilde aldıkları kelimeleri İngilizceleştirdikleri gi-bi Hintliler de İngilizceden ithal et-tikleri kelimeleri Hintlileştirmiş-lerdir.

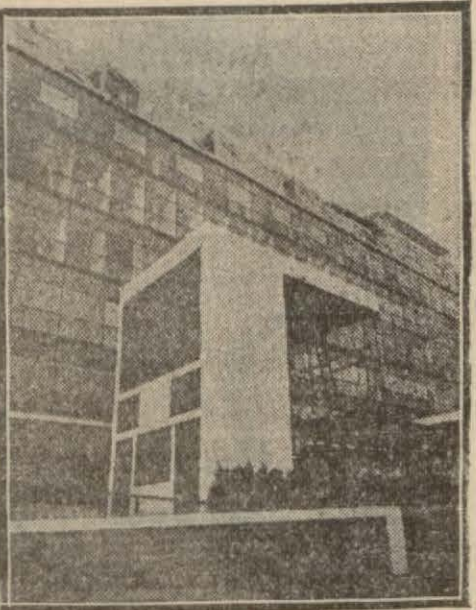
Onun için Hinduların aldıkları İngilizce kelimeler bambaşka bir kılığa girmiş bulunuyor. Meselâ İngilizcede engineer kelimesi mühendis demektir. Encinir okunur. Fakat bu kelimenin Hintçe mukabili "injinir", dır. İngilizce College yani kollejin mukabili Kalaj, officer yani ofiser — zabitanın mukabili af-sardır. Limonatanın mukabili lam-let, sayı mânasında olan numberin mukabili lambardır.

Bu tetkiki her lisana teşmil ederek çok mühim neticelere varmak, her milletin, kelimeleriyle başka mil-letler üzerinde ne gibi tesirler yap-tığını anlamak mümkündür.

A. H.

Mimarlık

Fakirler Sarayı

Pariste büyük bir saray inşa e-dildi.

Bu ayın başlarında küşat resmi yapılacak olan bu muazzam bina "fakirler sarayı", ismini taşıyor. Asrı konforun bütün vasıtalarını ihtiva ediyor. Geniş yemek salon-ları, duş mahalleri, sinema, çocuk, bahçesi vesairesile sarayda günde iki frank verebilen iki yüz kişi 100 çocuksuz kadın, 55 çocuklu kadın ve 100 para vermeğe muktedir ola-mıyan fakir barınabilecektir. Bu binaya son asır mimarisinin dikka-ti celbeden bir eseri nazarıle bakıl-maktadır.

Naziler Ne yapmak Istiyorlar?

Kendi bakımından büyük bir ülkü ve inanış ile ortaya atılan ve Mein Kampf isimli kitabı ile bu az-mini perçinleyen Hitler ileri nas-yonalizmin temel umdesini her sa-hada kullanıyor ve başarıyor.

Alman daha doğru bir tabirle Cermen ronesansının her faaliyet cephesini kucaklayacağını ve "mil-li kültür, hareketinin ancak Nazi hükümetinin çalışma ve inisiyativ-i ile meydana getirileceğini bir çok kereler ilân eden ülkülü başvekil, bu yolda da kuvvetli adımlar atı-yor. Fen de, san'atta yeni nazari-yeler tatbik olunuyor. Bütün mek-teplerde "ırk", cılık fikri etrafı ile talebe öğretiliyor. Profesör artık "Malûmat", sunan bir adam değil, çocuklarına ileri hamleyi öğreten, hayat yolunda dimdik yürümesini ve ırkını belleten, ilham eden bir unsurdur.

Bu bakımdan, Almanyanın en-tellektüel çevresinde "ırkcılığı öğ-retme", savaşı hâkimdir denebilir; ve ırk nazariyesi, ferdiyetçiliğin yanında daha esaslı, enerjik ve et-raflı bir karşılık olarak yükseliyor. Bir gazetenin şu satırları ne mana-lıdır:

— "Artık insanlığın tarihi yok-tur. Yalnız ırkın tarihi meydana gelmiştir. (Ben) devresi yerini (biz) e verdi. Fert, ırkın büyük zin-cirinde sadece bir halka olduğunu öğrenmelidir...."

Sadelik harsı ve garp tesirlerine karşı koyma hareketi hiç şüphe yok ki, Alman san'atını kaplıya-caktır. Kültür nazırı doktor Fik-Berlinde verdiği bir konferansın-da şöyle diyordu:

"Alman san'atı yolların ayrılış noktalarında dayandı durdu. Son 14 senenin san'at hareketi, "san'at sanat içindir", nazariyesi ve mü-nevver komünizme florti ile liberal devrenin son iğriliği, hatası olmuş-tur.

Bu birbirlerine karışmış ve şek-lini kaybetmiş vücutlarla dolu kor-ku odaları, şu gayri tabiiyetlerin meşheri, şu çirkin kariktür ve mas-keleri, Almanyadan kovulan hasta ve kirli ruhların mahiyetini istik-bale bütün mânasile anlatacaktır. Halis, san'at ne eskidir, ne yeni. Sa-dece halkın yüreğinden doğmuş-tur. Gene asıl san'at ne köhne, ne de tazedir. Fakat daima ebediyet-ten ebediyete ulaşan bir ülküdür.."

Edebiyat yolunda da muharrir-lere şairlere mes'uliyetli vazifeler veren rejim, bu sahada yazılacak eserlerin bir tempoda yürümesini emrediyor. Yani Alman milletinin mukadderatı ile kendini bir tutan, ve bu ruhi düşüncü ile, yazı yaza-cak olan muharrir ve şairlere ken-di safında yer veriyor.

Doktor Fick'e göre istikbalde şir, estetik veyahah edebi kıymetile değil, fakat halkçı karakterile öl-çülebilecektir. Kültür Nazırı halka düşman kökleşmiş kıymet ve an'a-nelere sürükleyen, büyük şehirle-rin dekadın burjuva sübjektivizmi ile dolu edebiyattan kaçınma icap ettiğine kozmopolit bir ruh ile ya-zılan eserleri ülkenin sınırlarından

Tiyatro

Tiyatroyu din yapmak istiyeen adam!

— Firmen Jemye'nin ölümü —

Telgraflar, san'at âlemi için acı bir haber getirdiler: Fransanın en büyük aktörlerinden Firmen Jemye geçen hafta Pariste öldü. Büyük ak-tör haziranınberi şekisprin "Ve-nedik taciri", piyesinin senaryosu-na çalışıyordu. Mesaisinin en faal bir anında bir kalp sektesi ölümü-ne sebebiyet vermiştir. Komedy gazetesini son nüshasında Gabriyel Buasi imzası ile bir maka-le yazmıştır. Büyük aktörün hayatını hulâsa eden bu yazıyı ay-nen okuyucularımıza veriyoruz:

Firmen Jemyenin ölümü ile ti-yatro sahne ihtiyaç ve dehasına ke-limenin tam mânasile malik bir a-dam kaybediyor. Monden ve yarı-monden küçük şenliklerin mebzul-len görüldüğü bir asırda Jemye kahraman devirlerin teheyyücünü yaşatmağa muvaffak oldu. Haya-tının son kısımlarında tiyatronun dinî ve ıslahî bir mefhumuna yük-selerek bunu zamanımızın ideoloji-sine göre yani beynelmilelcilik şek-linde ibdaa muvaffak oldu.

Firmen uzun müddet amansız bir hastalıkla mücadelede muvaf-fak olmuştu. Gölgesinin mazinin muazzam heyulâlarına karıştığı şu sırada onu; uzun ve zayıf vücudu, pürüzlü sesi, yalnız sahne için ya-şıyan hayalperver ve güldürücü bir kukla halinde aktörlerini Mégè-re Apprivoisée, oyununu temsile sevkederken görmüş gibi oluyo-rum.

Büyük bir aktörden ziyade bü-yük bir vazın sahne, bir müceddit, yeni bir tiyatro san'atının mübeşşiri olan bu adamın, ona kendi kıy-metini tanıttırmış olan Maks Rayn-ardın Pariste sahneye çıkmaşından bir gün evvel ölmesi calibi dikkat değil mi?

Firmen Jemye 1869 da doğmuş-tu. Kimya tahsil etti. Tiyatro ken-dini cezbediyordu. Konservatuar-da ders veren Sen ermen ile çalış-tıktan sonra 8 Kânunusani 1888 de Parisin Belvil tiyatrosunda, "Sa-vana korsanları", piyesinde ilk ro-lünü oynadı. Bu rol kendisinde hal-ka karşı bir alâka ve aşk uyandır-mıştır. Halkı zevklendirmek için dramları oynadı. "Anjelo", dan, "Denize girenler evi", ne kadar bir çok piyesi oynadıktan sonra Bufdü Nor'e Şato Do'ye ve Anbigüye geç-ti. Nihayet 1892ye doğru Antuanla karşılaştı.

Antuan ona ilk mühim irşatlarda bulundu. Bundan sonra Jemye re-alizme sülûk etti. Antuvan ona "Blarset, piyesindeki "yol yapıcı", yı oynattı. Jemye bu rolde fevkalâ-de muvaffak oldu. Ve hakikati ta-

uzaklaştırmak lâzım geldiğine ge-ne büyük bir imanla işaret ediyor.

Acaba bu yeni cereyan, dünya san'at ve edebiyat âleminde yeni bir dönüm noktası; yoksa vak'ala-rın tabii bir sonu mudur, bunu bi-ze hâdiseler gösterecektir.

ibrahim Hoyi

mamen temsil eden rolleri kendisi ne büyük muvaffakiyetler kazan-dırdı.

Firmen, Antuvanın en emin ar-kadaşlarından birisi olmuştu. An-tuan günden güne meziyetlerini or-taya döküyordu.

Jemye bütün piyeslerde oynadı. Eğer bir piyeste rolü olmazsa Övr-tiyatrosunda Alvayın "Kurtulan Venedik", ini ibda etti. Nihayet gü-nün birinde "Übü Rua", piyesinde Lümye Ponun nüfuzunda kalarak sırf realizmden ayrıldı ve daha vâ-si bir sanat sahasını elde etti. Şah-siyetini inkişaf ettirmek ve kendi-asıl istidadını inkişaf ettirmek için Odeonda ve Eskolyede Koöbüsün Lüsyen Benarın piyeslerini oynadı. Sonra "La Clairiere", piyesi için tekrar Antuanın yanına döndü.

1901 de Rönesans tiyatrosu mü-dürü oldu. Tiyatroda ilk olarak E-mil Fabrin "umumi hayat", ını tem-sil etti. Bu piyeste rejisörlük ehli-yetini tamamen meydana koydu.

Realist rolleri oynamakla şöhre-tini kazanmış olan büyük komed-yacı şöhetini büyüttü, "Romen Ro-lan", "Mirbo", "Tristan Bernar", gibi muharrirlerin eserlerini oyna-mağa başladı. Maamafih bütçesi fazla açık verdiğinden Ronesansı bırakarak "Şatöle", de "Korko-ran", ı oynadı.

Bundan sonra Odeona geçerek Rabnyöz piyesinde Filip Brido ro-lünü oynadı. Nihayet 1906 de An-tuan Odeona geçince yetiştirmele-rinin en kıymetlisi olan Jemye An-tuan tiyatrosunun idaresini ele al-dı.

Burada Anna Karenin, Atinalı Timon, Mösyö Kodoma, Şerlok Holmes gibi bir çok piyesler temsil etti.

Az sonra Odeona tayin edildi. Şekispirin eserlerinden bazıların-da çok mükemmel tipler yarattı. En meşhurları Şilok tipidir. Yük-sek mefhumlardan hareket eder gi-bi gözükmiş olan Jemye dağılıyor, kendi kendini tekzip ediyor. O va-kittenberi hasta idi. Tiyatro deha-sı bundan mutazarrır olduğundan hiç bir vakit kemalini bulamadı. Daha sonra Pol Alrami şerik seçti ve ona idareyi devretti. Bu sefer beynelmilel mahiyette eserlere alâka gösterdi. Siyasiyat ile sanatı karıştırdı, sinema yapmağa koyul-du, son zamanda Afrikada vaktile Komedi Montayede ibda ettiği Si-meni çevirdi.

İşaret ettiğim bazı zayıf nokta-lar bertaraf edilince Jemyenin san'at hayatı Fransız sahnelerinin en fe-yizli hayatlarından biridir. Jemye memaliki ecnebiyede biraz hayale düşkün fakat daima sonunda bir mütecessis bir araştırmacı hissi verir-di. Fransada ise ismi en harikulâ-de realist aktörlerden biri olarak kalacaktır.

ÇOCUK

Çocuk Hikâyesi :

Kaz Düşmanı

Küçük Aliyi tanırınız? Bizim köün en yaramaz, en haşarı bir çocuğudur.

Mektebe gelir, muallimin sözünü dinlemez. Eve gider, annesinin hatırlarını kırar. Babasının tokadını yer.

Küçük Ali dere kenarında kazları kovalıyor. Onları:

— Tıs.. Tıs.. Tıs...

— Tıs.. Tıs.. Tıs...

Diye kızdırıyordu. Kazlar ilk zamanlarda onun bu haline ehemmiyet vermediler. Fakat kazbaba küçük Alinin yaramazlığına çok kızmıştı. Esasen küçük Aliye evvelden garezi de vardı.

Bir kere taş atmış bir kazın ayağını kırmış, bir kere yumurtaları kırmış, bir kere de bir kazın kanadına ip takmış, sonra bunun ucuna taş bağlayarak epeyce gülmüştü.

Baba kaz bunları henüz unutmamıştı. Küçük Alinin son yaramazlığını görünce dayanamadı.

— Küçük Ali.. Tıs... Diye başladı. Küçük Ali kazın kendisine yan yan fena halde baktığını anlamadı. Gene alaya başladı.

— Tıs.. Tıs.. Tıs...

— Tıs.. Tıs.. Tıs...

Baba kaz artık çok kızmıştı. Yanındakilere:

— Haydi gak.. gak.. diye bağırdı. Hep birden Alinin üzerine hücum ettiler.

Ali; dört kazın cıyak, cıyak kanat açıp üzerine gelmesini görünce hemen kaçmağa başladı. Kazlar onu dört adımda yakaladılar. Bereket versin.. Parmaklığa.. Lâkin o da faydalı olamadı. Dört kaz Alinin pantolonuna yapıştılar. Onun bacaklarını, delik deşik ettiler. Ali bayıldı.

Dört aylık hastalıktan sonra ayağa kalkan Ali şimdi köyün en uslu çocuğudur. Nerede bir hayvan görse onlara eziyet değil, iyilik yapmağa çalışır.

Çocuklar hayvanları seviniz. Onlar insanlara en faydalı mah-lûklardır.

Masalıcı

Birinci Kânun Bilmecesi : 1

150 okuyucumuza hediye veriyoruz

Bu haftaki bilmecemiz elinize kâğıdı kalem almadan yapılacak bir hesaptır.:

Soruyoruz:

“Şimdiye kadar bir milyon, yahut bir milyar, yahut milyon saniye yaşadınız mı?..

Akıldan hesap ediniz. Bu kâğıda yazıp bize gönderiniz..

Doğru halledenler arasında 150 okuyucumuza hediye vereceğiz. Hediyelarımızın arasında bisküi, şeker, kitap, kartpostal vardır.

Hal varakalarına isimlerinizi ve adreslerinizi okunaklı yazarak “Çocuk sayfası muharririne,, gönderiniz..

Dünyanın yedi acaibi

Geçen sayımızda bilmece olarak okuyucularımıza şunu sormuştuk:

— Dünyanın yedi acaip şeyini biliyor musunuz?

Buna cevap veren okuyucumuz çoktur. Amma.. Bize gelen mektuplar içinde:

— Bu da ne demek, diyenler daha çoktu.

Babil Bahçeleri

Babilde asma bahçeleri cennet kadar güzel imiş. Frat nehri kenarındaki bu bahçeler Babildeki bir hükümdarın zevcesinin hoşuna gitmek ve iyi vakit geçirmek için yapılmış imiş.

Diyana mabedi

Apatloğ şehrinde yapılmış olan bu mabedin içinde dünyanın en meşhur Diyana heykeli vardır. Bu heykel gökten inmiş diye inanırlardı. Şehir iki defa batacakmış ta bu heykel kurtarmış imiş.

J. Filber heykeli

Zeves mabedi için yapılan bu heykelin üstündeki elbiseler altından yapılmıştır.

Rodos heykeli

Bu koca heykel Redos limanı ağzında bulunuyordu. Heykel tunçtu. 12 senede bitmişti. Heykel dikildi, fakat 60 sene sonra müthiş bir hareketi arzda devrildi..

Muzolos mezarı

Mozolosun mazarı Anadolu'da yapılmıştır. 42 metre yüksek bir ada bulunuyordu.

Kim çok konuşur !

12 yaşına kadar çocuklar, günde 5000 kelime söylerlermiş.

17 yaşına kadar 6 bin kelime söylerlermiş.

25 yaşına kadar 7 bin kelime söylermiş.

50 yaşına kadar olanlar 9 bin kelime söylermiş.

50 den yukarı olanlar da en az 15 bin kelime söylerlermiş.

Acaba doğru mu?

Bunları biliyor musunuz ? Kışın balıklar buz altında nasıl yaşarlar ?

Alın size bir soru:

— Kışın balıklar buzlar altında nasıl yaşarlar?

Hakikaten yazın güzel havalar, su içinde balıklar kayıf ile yaşarlar. Fakat soğuk su içinde acaba nasıl yaşarlar? Hele şimaldeki buz denizlerin içinde...

Balıklar suyun içinde yüzerler. Suyun üstünde buz tutar. Fakat bu buz tutması suya tesir etmez. Ancak suya yaşayan balığa lâzım olan hava kolay kolay buzdan geçemez.

Buzlar belki kırık olur, belki çatlak olur. Hava geçer. Eğer kırık olmazsa... O zaman da buzun altındaki su mütemediyen akıp geçtiği... Gelen suda taze hava bulunur. Bu da balığı yaşatır.

Buzlu suda balık yaşar mı ?

Buz gibi suda balık nasıl yaşar? Acaba üşümez mi?

Biliyorsunuz ki su çabuk donar. Donan suda ise hayvan nasıl yaşar.

Soğuk derecesine göre suyun yalnız üst tarafı, daha soğuk olursa daha kalın tabakası donar.

Balık su buldukça rahat rahat yaşar.

Fakat suyun hep birden donarsa tabii balık ta donar.

Esasen su buza göre daha sıcaktır.

Hattâ buz tutmuş sularda buz kırarsanız altından sıcak sıcak sular bulursunuz.

Balık hisseder mi ?

Bu serlevhayı okuyunca (artık bu da sorulur mu?) diyenleriniz bulunur.

Fakat bu çok mühim bir meseledir. Hattâ bazı âlimler buna dair

Oh ne güzel!..

Yukarıda resimlerini gördüğünüz şu iki bisikletli çocuk ne kadar güzel değil mi? Fakat resme iyice dikkat ediniz, o zaman bisikletlerin yere tutturulmuş ve üstündeki kilerin de yapma bebek olduklarını anlamakta güçlük çekmezsiniz.

Canlı olan yalnız küçük, beyaz köpektir.

İnsanlar neden konuşur ?

İnsanlar durmadan, dinlenmeden konuşmak isterler? Hele küçük yaşta ve bir de ihtiyar yaşta olanlar çok konuşmak isterler. Neden?

Bunun sebebi şudur. İnsanların bir çok ihtiyaçları vardır. Bir insanın yalnız başına bütün ihtiyaçlarını temin etmesi imkânsızdır. Bu sebepten bir diğer insana muhtaçtır. İşte bu insana ihtiyacını bildirebilmesi için mütemediyen konuşmak ister.

Tabii ihtiyaç çoğaldıkça söz de fazlalaşır. Maamafih bazıları konuşmayı da bir ihtiyaç sayarlar. Derler ki:

— İnsanın beyni dardır. Her şeyi düşünür. Bu düşüncelerini de bir diğerine anlatmak ister. İşte bunun için konuşur.

İskenderiye feneri

Batlemyüs tarafından yapılmıştı. Bu fener o kadar meşhur idi ki.. 120 metre irtifanda bulunuyordu. Kat kat kulelerden müteşekkildi.

Trendeki tak tak nedir ?

Trene bindiğiniz zaman mütemediyen tak tak tak, tak tak tak, diye bir ses işitiriz. Trenlerdeki vagonların altında altı tekerlek vardır. Daha fazla olanları da vardır ya..

Tren yollarıysa yekpare değil, parça parçadır. Her parçanın uzunluğu 6 — 12 metredir. Tren tekerleği her parçanın başına gelince bir ses çıkarır. İşte bu sesler birleşince taka tak, taka tak.. diye ses çıkarır..

Tren hızlı giderse fazla

kitaplar bile yazmışlardır. Dünyadaki bütün hayvanların en küçüğünden en büyüğüne kadar hepsinin hisleri vardır. Duymayan, hissetmeyen hiç bir hayvan tasavvur edilemez. Bunun için karıncadan itibaren deveye kadar her hayvan hisseder.

Tabii su içinde ve yaşayan hayvanlar da aynı şekilde hissederler. Ancak his biraz da beyinden gelen kuvvettir. Beyni küçük olan hayvanların hisleri de az olur.

İşte dünyada en az beyni olan balıkların da hisleri azdır.

Bunun için biz de bugün bu 7 acayip şeyi okuyucularımıza anlatıyoruz.

“Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde iken (yani pirenin hamallıktan kurtulduğu zamanlarda) insanlar (acaiibi sebebiyle) diye bazı şeyler sayarlardı.

Bunlar da 1 — Mısırdaki ehramlar.

2 — Babildeki asma bahçeleri.

3 — Diyana mabedi.

4 — Jöpiter heykeli.

5 — Redosta büyük heykel.

6 — Kral Mozolosun mezarı.

7 — İskenderiye feneri.

150 metrelik yükseklikleri, koca Eski zamanlarda bunlar öyle garip görünürdü ki.. Ehramların koca taşları dillere destan olmuştu.

Maamafih ehramlar 100 bin köle ile tamam 20 senede yapılmıştır. 660 yaşında olan bu ehramların içinde dar delizler ve küçük odalar vardır.

Bu odalar Fraonların mezarları idi.

EĞLENCELİ YAZILAR

— Şu misafir bey, bana pek güler yüzle baktı, acaba bir niyeti mi var?
— Evet, annem olduğunu anlamış olacak.

Hiddet bahsi

İki kişi kavga ediyorlardı. Biri ötekine:

— Sen çok hayvan herifsin. Ben senin kadar aşağılık herif görmedim. Eğer sende biraz haysiyet olsaydı, bu kadar lâkırdıdan sonra biraz kızarırdın.

— Ben ancak hakaret gördüğüm zaman kızarırdım.

Maç Seyri

Yüzü gözü şiş, bir ayağı sarıllı olarak evine gelen Şemsiye annesi:

— Ayol, bu ne hal, dedi. O kadar tenbihten sonra yoksa gene mi futbol oynadın.

— Yok canım. Ben sözümden geri dönmem, bu sefer sade seyrettim.

Sıkı bir pazarlık

Bir şoförle bir müşteri pazarlık ediyorlardı. Müşteri:

— Yahu, dedi, Cerrahpaşa ne kadar yer (60) kuruş istemesine utanmıyor musun?

Şoför pencereden başını uzattı:

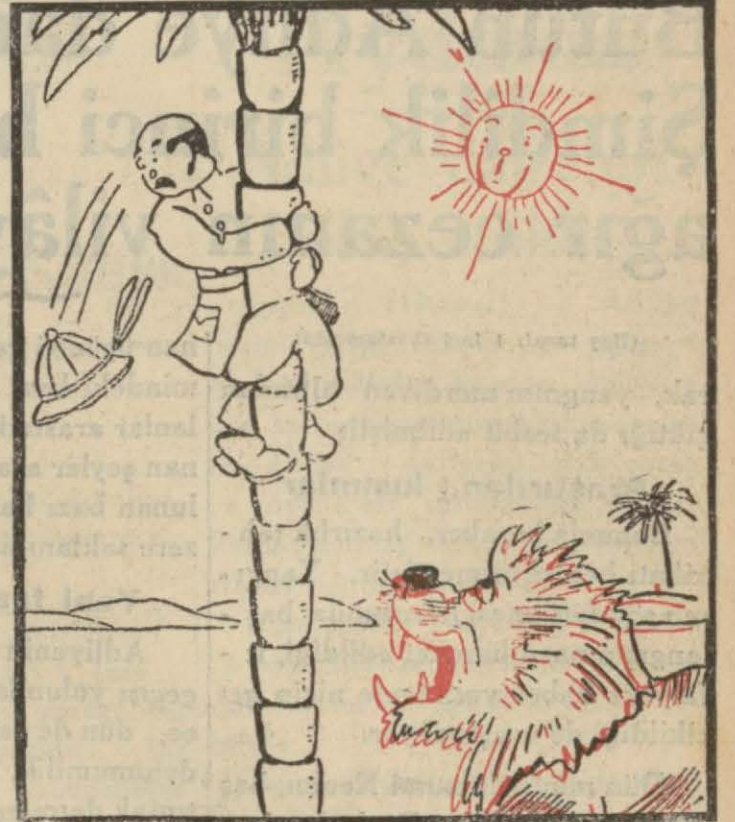
— Kızma beyim, arabanın önüne yat, ondan sonra seni hasta neye bedava götüreyim.

Bir mazeret

Muallim Sami efendi çağırıldı, defterine baktı:

— Aman Sami efendi, dedi. Sen hiçbir şey bilmiyorsun. Yazın imlâ hatalarıyla dolu..

— Affedersınız muallim bey, kaç gündür parmağımda dolama çıktı da..

Sahrayı kebirde — Eyvah şapkamı düşürdüm, ya bir nezleyle tutulursam !..

Sofra Altında

Hikmet bey sofranın altında harıl harıl bir şey arıyordu. Karısı kızdı. Ayağıyla dürttü. Hikmet bey gene aldırmaıncı iğildi, masanın altından kocasına:

— Ayol, misafirlerin yanında saatlerce ne arıyorsun?

— Ağzımdan lokma düştü.

— Canım, lokma düşüyse düştü. Gel yerine, hizmetçi kız sonra temizler.

— İyi ama, lokmanın içinde diş takımı da vardı.

Uzun bir piyes

Şehir tiyatrosuna bir piyes vermişlerdi. On yedi perde, 28 tablodan ibaret olan bu piyesin muharriri müdürü gördü. Müdür hemen yazhanesinin gözünden tomarlarla kâğıdı çıkarıp muharririn önüne koyarak:

— Maalesef oynıyamıyacağız, efendim!

— Ya, vah vah.. Acaba neden efendim?..

— Piyesiniz tiyatromuz için çok uzundur, onun için..

— Acaba tiyatronuzu genişletmek imkânı yok mu?.

Allah kısmet ederde..

Şükrü Bey çocuğunu, çocuğunu almış. Yeni ölen annesinin mezarını ziyarete gitmişti. Edirnekapıdaki aile makberesini ariya ariya buldular. Ağlaştılar, dualar ettiler. Tam gidecekleri sırada Şükrü Bey etrafı demir parmaklıkla çevrili olan kabristanı göstererek:

— Çocuklar, dedi, Allah kısmet eder de ölüsek hep buraya gömüleceğiz..

Dükkânın adresi

Seniha misafirini pek hararetle karşıladı. Fakat Lemanın canı sıkılıyordu. Karşı karşıya oturdukları zaman Seniha merak etti:

— Senin bir derdin var Leman, gene kaynananla kavga mı ettin?

— Hayır.. Evvelki gün terzi den aldığım manto yok mu?.

— Evet..

— Bu mantoyu yeni boyanmış bir mağazanın vitrini berbat etti. Boyalar parça parça mantonun üstüne

— Eir daha o köye ayak atmıyacağım. Gece saat iki oldu mu sokaklardan el ayak çekiliyor. İş yapmak imkânı yok. Üstelik bir de serseri diye adamı yakalıyorlar.

tünde kaldı.

— Canın sağ olsun.. Elbet kocan bir yenisini yapar..

— Evet.. zaten o lekeleri görür görmez zavallı "sıkılma karıcığım" al şu yüz lirayı yenisini yaptır!.. dedi.

Senihayı bir düşünce aldı ve:

— Kuzum Lemancığım, dedi. Şu mağazanın adresini bana da verir misin?.

Dalgın Doktor

Doktor A. C. merhum nişanlanıyordu.. Arkadaşları toplanmışlar, nişanlı hanım da içeriki odada hazırlanmıştı..

Büyük salonda nişan yüzükleri takılacaktı. Namzetler yanyana oturdular. Yüzükler geldi. Biri doktora, biri hanıma verildi. Doktor, nişan yüzüğünü takmak üzere hanımın uzattığı eli aldı.. dalgınlıkla ve alışkanlıkla birdenbire nabzını buldu.. Saatini çıkardı. Saydı.. Sonra hanıma:

— Dilinizi çıkarır mısınız? Dedii..

Dertleri boğmak!

Kâzımın rakı içmesi artık müthiş bir hal almıştı, rakıyı kadehle değil, şişe ile dikip içiyordu. Bir gün bir arkadaşı onu çevirerek:

— Yahu, dedi. Şu zıkkımı dertlerini boğmak için içtiğini söylersin. Eğer bunun dertlere bir faydası olsa şimdiye kadar dertlerin varsa çoktan hepsinin rakıda boğulması icap ederdi..

Kâzım boynunu büktü:

— Bende talih ne gezer azizim, benim dertlerim de yüzmek biliyor?..

Mühim bir mesele

Küçük Fevzinin bir türlü akıl erdiremediği bir sır:

— Anne, diyordu. Dikkat ettim, benim ellerim küçük olduğu halde kocaman kocaman yazı yazıyorum. Senin ellerin kocaman olduğu halde küçük küçük yazıyorsun. Neden acaba?

Meclisin yarısı

Komşu devletlerden biri vardır ki, mebusan meclisi hemen her gün bir çok münakaşalara, kavgalara, dil, el, ayak hücumlarına şahit olur.

Birbirine muarız fırkalar azası içinde iştirilmemiş, keşfedilmemiş kelime kullananlar vardır. Bunlardan biri geçenlerde kürsüye çıkarak bütçe müzakeresi sırasında ekseriyet fırkasına şiddetle hücumu kalkmış. Fakat diğer aza ta-

Kutbu şimalide

— Buz dediğin de yerinde yakıyor vesselâm,
— Yeri neresidir?
— Eira bardağı..

rafından susturulunca kızmış:

— Bu meclisin yarısı hayvandır!

Diye haykırmış. Gürültü, patırdı arasında mebbusu kapı dışarı etmişler.

Ertesi gün reis meclise tarziye vermesi lâzım geldiğini söyleyen ce mebus kabul etmiş ve tekrar kürsüye çıkarak:

— Efendiler, dün hiddetle yan

Hırsız Kapıcı

Bir apartmanın içinde hemen her katta bir hırsızlık olmuş, bir çok şeyler çalınmıştı. Hırsızın apartman kapıcısı olduğu anlaşılmca ev sahibine müracaat edildi. Ortada pek te delil olmamakla beraber ev sahibi kapıcıyı değiştirdi. Kiracılara:

Bir daha o herif apartmana ayağını atmıyacaktır.

Deyince biri dedi ki:

— Ayağının ehemmiyeti yok, asıl elini atmasın..

Bir düşünce

İki sabıkalı Galatadaki dar sokaklardan birinde, karanlıkta birbirlerini tanımışlardı.

— Vay Ebuçehil, sen misin?.

— Ulan Sarı Tosun, sen burada ne arıyorsun?.

Diyerek civardaki bir kahveye girdiler. İkisi de hapishaneden yeni çıkmışlardı. Ortalığı acaip gördüklerini anlatıyorlar, hapishane hapishane hatıralarını tatlı tatlı yadediyorlardı. Sarı Tosun dedi ki:

— Ebuçehil, sen bu işi bilirsin. Malûm a benim altı aylık bir mahkûmiyetim daha var. Bu mevsimde de günler kısa, geceler uzun. Şu sırada mı deliğe girmek kârlıdır. Yoksa günler uzayıp geceler kısaldığı zaman mı?.

İş bir cümle sarfetmişim, bu cümleji tashih ediyorum: Bu meclisin yarısı hayvan değildir.

Sarhoş — Vay efendim vay.. Benim yürümeme lüzum kalmadı, toprak yürüyor.

Cehalet

Hanımefendi hizmetçi kızın odasına birdenbire girip de içeride kızla baş başa bir itfaiye neferi görünce dayanamadı, haykırdı:

— Kız, itfaiyenin işi ne burada?.

Hizmetçi kız dudaklarını büküttü:

İtfaiyelerden bu kadar nefret ettiğimizi bilmiyordum da..

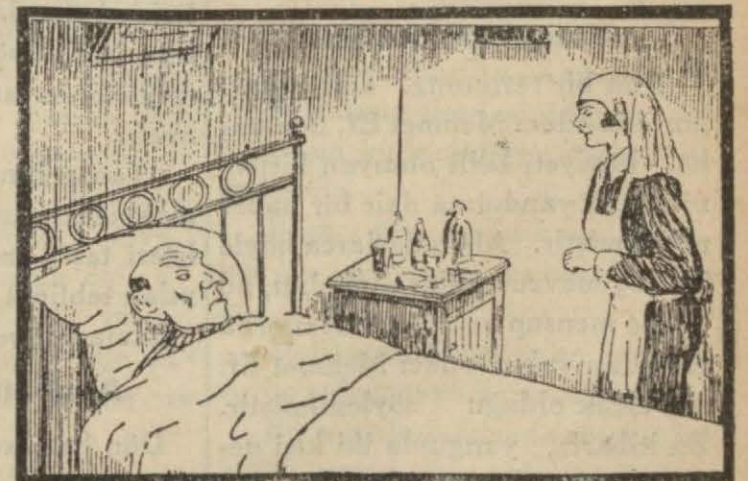
Erbabına ...

Serkomiser masasının anahtarını kaybetmişti. O gece sabaha karşı yemek lâzım olan gözü açamayınca memurlardan birini çağırdı:

— Bu gece çevrilenlerden aşığı kim var?.

— Yankesici Hulûsi, Kara İhsan, Artın..

— Kara İhsanı çağırın, şu benim masanın gözünü açsın..

— Beyefendi, bir adam gelmiş, sizi hayat sigortasına yazmak istiyor.

Adliyenin Neden Yandığı Anlaşıldı

Bütün Adliye daireleri için kâfi bir bina henüz bulunamadı. Şimdilik birinci hukuk mahkemesinin eski maarif nezaretine, ağır cezanın vilâyet binasına yerleştirilmelerine karar verildi.

(Baş tarafı 1 İnci sayfamızda)

rak, yangının merdiven altından çıktığı da tesbit edilmiştir.

Araştırılan kısımlar

Bununla beraber, hazırlık tahkikatı henüz bitmemiştir. Yangının söndürülmesi hususunda, başlangıçta nasıl hareket edildiği, itfaiyeye haber verilmede niçin gecikildiği de araştırılıyor.

Dün müddeiumumî Kenan, baş muavin Salih Esat Beylerle icra reisi vekili Kemal Bey ve müddei umumî muavinalarından bazıları, yangın yerinde dolaşmışlar, kasaların bulunduğu yerleri tesbit etmişlerdir.

Beş kasa meydana çıkarıldı

Dün yerleri tesbit edilen beş kasa, meydana çıkarılmıştır. Fakat, bunlar dün açılmamıştır. Yangın yerinin etrafındaki teller çevrilen sahanın muhtelif noktalarında polis memurları nöbet beklemekte dirler. Kasalarda bu suretle muhafaza ediliyor. Bugün yahut yarın bir heyet huzurunda açılmaları muhtemeldir. Fakat, daha evvel kasalar yangın sahasının haricinde, başka bir binaya naklölüne caktır..

Hâlâ ateş

Adliye sarayının son yanan tarafındaki bir kısım, hâlâ kızgın bir haldedir. Bu kısımdaki tahtalar, yığılmış odunlar yangın sırasında bomba atılarak yıkılan duvarlar altında kalmıştır. Bunlar, dün de için için yanmış ve dün akşam üzeri parıltı artarak, dört duvar arasını uzaktan da görülebilecek bir tarzda aydınlatmıştır. Ağır ağır yanan enkaz parçaları ve odunlar, çok aşağıda duvar içerisinde kaldığından, alevlerin yakınında bulunan Mimar Sinan hamamı içerisindeki belediyenin benzin deposu için bir tehlike teşkil etmesi muhtemel görülmüyor. Bununla beraber, bir itfaiye neferi, söndürme vasıtalarının yanında her ihtimale karşı nöbetçi bırakılmıştır.

Yanan otobüs

Bu kısımdaki iç avluda durduğu anlaşılan bir otobüsün de yandığı öğrenilmiştir. Bu otobüs, evvelce mevkuflar ve mahpusların bir yerden bir yere götürülmesi içinde kullanılıyordu. Sonradan evrak ve mümasili şeylerin taşınmasına tahsis edilmiştir.

Yanan bir kişidir

Dün bir refikimiz, adliye yangınında odacı Mehmet Ef. den başka, hüviyeti belli olmayan birisinin daha yandığına dair bir haber neşretmiştir. Alâkadarlarca böyle bir şey mevzuu bahis olmadığı, adliyeye mensup ve müstahdemleri arasından yalnız odacı Mehmet Ef. nin eksik olduğu söylenilmiştir. Bu itibarla, yangında iki kişi değil, bir kişi yandığı oluyor.

Diğer taraftan mütemmim olarak öğrendiğimize göre, en son ya-

nan üçüncü ceza mahkemesi kalemindeki bazı dosyalar da kurtarılanlar arasındadır. Adliyede yanan şeyler arasında da, mezun bulunan bazı hakimlere verilmek üzere saklanılan maaşlar vardır.

Yeni faaliyet yolunda

Adliyenin yeniden faaliyete geçişi yolundaki çalışmaya gelince, dün de yazdığımız gibi, müddeiumumilik, birinci ve ikinci istintak daireleri, Sultanahmet sulh hukuk ve sulh ceza mahkemeleri İstanbul tevkifhanesinin idare kısmında harekete geçmiş bulunuyorlar.

Dünkü toplantı

Dün müddeiumumî ile icra reisi vekili, mahkeme reis ve azaları, sulh hakimleri tevkifhanede toplanarak, açıkta kalan mahkemelerin ve icra kısmının hangi binalarda faaliyete geçebilecekleri hususunda görüşmüşlerdir.

Birincin ticaret ve üçüncü hukuk mahkemelerinin Beyoğlu adliye dairesinde, ikinci ticaret ve dördüncü hukuk mahkemelerinin İstanbul Halkevi binasında, birinci ve altıncı hukuk mahkemelerinin eski maarif nezareti binası olan muhtelit hakem mahkemeleri binasında, ağır ceza mahkemesinin hükümet konağının bir kısmında, icra teşkilâtının Ayasofya medreselerinde, bütün istintak hakimlikleriyle Sultanahmet sulh mahkemelerinin de tevkifhanenin kadınlar mahsus kısmının üst ve alt katlarında çalışmaları düşünülmüştür. Tabii bu yerlerde çalışma, muvakkat bir zaman için olacaktır.

Kat'i karar yok

Bu şekil düşünülmüş, şimdiki halde en muvafık şekil olduğu neticesine varılmış olmakla beraber, bu hususta katiiyetle verilmiş bir karar yoktur. Vaziyet katileşince, müddeiumumilik, gazetelerle alâkadarlara tebligat yapacaktır.

Tevkifhane binasında mahkeme reisi ve azalarının oturması için ve ayrıca baş kâtipler için birer oda ayrılmıştır. Bir kısım kâtipler de tevkifhanenin muhtelif kısımlarında iş görüyorlar.

Yanmış ilâmlar

Adliye tebligat dairesince adliye sarayının yandığı akşamın gündüzünde alâkadarlara tebliğ olunmak üzere mübaşirlere verilen 150 fazla ilâm, mübaşirlerin yanında bulunduğundan, yanmamıştır. Bunların suretleri çıkarıldıktan sonra alâkadarlara tebliğine başlanılmıştır.

Yanan bina haricindeki sulh mahkemelerince yapılan tebligat işleri taşra mahkemelerinden yapılan tebligat, hiç bir gecikmeye uğramadan yerine getiriliyor.

Avukatlar faaliyette

Dün bazı avukatlar, tevkifhane binasına gelerek müddeiumumiliğe ve binada bulunan mahkeme reis ve hakimlerine istidalar ver-

mişler, bu istidalar muameleye konulmuştur.

Bu arada avukat Cemil Bey müekkilleri namına üç istida vermiştir. Bu istidalardan birisi, Siirt vilâyeti baş mühendisi Besim Beyin bir davasına aittir. İstida, davanın reddine dair verilen karar üzerinedir. Ve eski hale getirme isteğidir. Müddeiumumilikçe Adalar sulh ceza mahkemesine havale olunmuştur. İstidalardan ikincisi, Çatalcaya tabii Çöplüce köyünden Bakırköy çimento fabrikası bekçisi Yusuf Ef. nin kefaletle serbest bırakılması içindir. Yaramaktan hakkında tahkikat yapılan Yusuf Ef. namına verilen bu istida, ikinci ceza reisiğine verilmiş ve mütaleasını bildirmesi için, müddeiumumiliğe havale olunmuştur.

Üçüncüsü de, Fransada Burjuva Vertmayer itiriyat fabrikasının İstanbul mümessilleri Jerohan Juntof Ef. ve kardeşiyle Fransada Rojegale fabrikasının mümes-sili Nigri Ef. namınadır. Verilen istida, zarar ve ziyana karşı olan 300 liralık depozito akçesine ait çeklerin yandığının iş bankasına iş'arı isteğidir ve gene ikinci ceza reisiğine verilmiştir.

Dün verilen tahliye kararları

Tevkifhane binasında muhakemelere başlayan birinci ve ikinci sulh ceza hâkimleri Reşit ve Selâhattin Beyler, dün altı mevkuf hakkında serbest bırakma kararı vermişlerdir.

Reşit Beyin kararı, Mehmet oğlu Hasan, Ahmet oğlu Mehmet, İsmail oğlu Ahmet isimlerindeki mevkufklar, Selâhattin Beyin kararı Ahmet oğlu Hüseyin, Hasan oğlu Rifat, Nadir oğlu Aziz isimlerindeki mevkufklar hakkındadır.

Davalar, çalmak davalarıdır. Dava dosyaları yanan bu mevkufkların mevkuf olmıyarak muhakemeleri, polisçe ikametgâha bağlanmaları ve zabıta fezlekelere bakılarak şikâyetçi ve şahitlerinin tesbit edilmesi kararlaştırılmıştır.

Baro inzibat meclisinde

Baro inzibat meclisi, dün reis Halil Hilmi Beyin Galatadaki yazıhanesinde toplanarak, yangın dolayısıyla ortaya çıkan vaziyet etrafında müzakerede bulunmuştur.

Baronun ayın dokuzuncu günü saat on dörtte İstanbul Halkevi salonunda yapılacak umumî toplantısında, gerek bina meselesi, gerek diğer işler bütün avukatlar arasında konuşulacak ve karara bağlanacaktır.

Adliye vekilini ziyaret

Müddeiumumî Kenan Bey, dün Millî müdafaa Vekili ve Adliye Vekâleti vekili Zekâi Beyi ziyaretle bina meselesi ve diğer işler hakkında görüşerek, izahat vermiş, talimat almıştır.

Zekâi Bey, öğleden sonra Pa-

rapalas otelinde kendisini ziyaret eden bir muharririmize, şu beyanatta bulunmuştur:

Adliye vekilinin beyanâtı

— Şimdiki halde mahkemeleri yerleştirmeye çalışıyoruz. Adliyedeki dokuzuncu ihtisas mahkemesini gümrüğe yerleştireceğiz. İstintak ve müddeiumumilik daireleri tevkifhane müdürlüğünde faaliyete başlamış bulunuyorlar. Hukuk ve ticaret mahkemelerinden birer tanesini ve yahut hem ticaret, hem de hukuk davalarına bakan birinci hukuk mahkemesini eski maarif nezareti binasında tesis edeceğiz.

Çünkü esasen bu binada mahkemeler için lüzumlu tesisat, salonlar vardır ve muhtelit hâkem mahkemeleri haftada bir gün toplanmaktadırlar.

Bunlar tabii muvakkaten olacaktır.

Mahkemelerin yerleştirilecekleri yerler

İcra dairelerini Sultanahmet civarında bir yerde yerleştireceğiz. Sulh mahkemeleri için de muvakkat bir yer arıyoruz. Ağır ceza mahkemesi için büyük bir salon lazımdır. Bu sebeple bu mahkemeyi, gene muvakkat olarak, vilâyet binasında yerleştireceğiz.

Bütün adliye daireleri için münasip bir bina aramaktayız. Adliye dairelerinin arasında vazife itibarıyla teknik bir irtibat vardır. İstintak dairesiyle müddeiumumilik arasında, mahkeme ile icra dairesi arasında rabıta bulunmaktadır.

Bu itibarla adliye dairelerini üç kısma ayırmak mümkün değildir. Nihayet sulh mahkemelerini ayırabiliriz. Diğer kısım adliye daireleri için kırkı büyük, kırkı küçük lâakal 80 odalı bir binaya ihtiyaç vardır. Bunu temine çalışacağız. Henüz kat'i bir karar alınabilecek bir vaziyet hasıl olmamıştır.

Yangının bir ihmal veya teseyyüp neticesi mi olduğu etrafında hakikati meydana çıkarmak için tahkikat ve tetkikat devam etmektedir.

Düyunu umumiye binası

— Düyunuumumiye binasının adliye sarayı ittahz edileceği söyleniyor?

— Düyunu umumiye binası lise için tefrik edilmiştir. Bugün mektep olarak kullanılmaktadır. Mahkemeleri olsun, diğer her hangi bir resmî daireyi olsun, yerleştirmek için hükümetin müracaat edeceği tedbirler arasında bir mektep binasına vaz'iyet etmek suretiyle tedbir almak, alınacak tedbirlerin sonuncusu olacaktır. Bu, her halde elim bir tedbir olur. Buna mecbur kalmıyacağımızı ümit ediyorum. Mektep binalarına kabul olduğu kadar, dokunmamağı, onlardan istiane etme-

meği düşünüyoruz. Daha makul bir şekilde meseleyi halletmek mümkün olacaktır.

Tophane müşürlüğü binası muvakkat olarak belki alınır. Esaslı bir bina bulununcuya kadar bir iki mahkemenin bu binada teşkil için ben millî müdafaa vekili sıfatıyla yardım etmek isterim. Fakat bu bina da semt itibarıyla uygun değildir. Mecburiyet halinde bu binadan da istifade edilebilir.

Tophanede bir de eski askerî sanayi mektebi binası vardır. Bu bina kısmen diğer devairi askerîye tarafından işgal edilmiş, kısmen de boş kalmıştır. Zaruret halinde burada da bir iki mahkemenin muvakkaten teşkili mümkün olacaktır.

Yeni bina yaptırılacak mı?

— Temyiz mahkemesi için ayrılan para ile İstanbulda bir adliye binası yaptırılacak mıdır?

— Temyiz mahkemesi için bir bina yaptırmak üzere ayrılan para yalnız bu işe sarfedilecektir. Fakat bu, yanan adliye binası yerine yeni bir bina bulunamayacak demek değildir..

Zararın miktarı

Adliye sarayının yanması dolayısıyla hasıl olan zararın miktarı hakkında şimdilik kat'i bir şey söylemek kabil değildir. Nükteler ve senedat kasalada mahfuzdur, enkaz arasındadır. Hâlâ yanan parçalara tesadüf ediliyor. İçin amele bu kasaları meydana çıkarma işine henüz başlamamıştır. Bir iki gün sonra hafriyata başlanacak, kasalar çıkarılacaktır.

Kasalar ateşe ne dereceye kadar mukavemet etmiştir? Eşyayı ne dereceye kadar muhafaza mümkün olmuştur? Bunlar bilâhare anlaşılabilecektir..

Kârgir mahzenler ve duvarlar içinde bulunan bir kısım kasalar muhteviyatının yangından masun kalacağına ihtimal veriliyor. Mühim olan nokta; icra dairesine ait muhasebe defterlerinin kurtarılması olmasıdır.

Yangın dolayısıyla hukuki mevzularda gazetelerde temas edildiğini görüyorum. Meseleyi pek iyi tahlil ediyorlar. Tabii noterler de mukayyet olan senetler hakkında endişeye mahal yoktur. Tem-yize gitmiş olanlar hakkındaki kayıtlar da hemen aynı vazifeyi görecektir. Diğer eksikler ve onlara ait mesail hukuki birer tarzı tesviyeye tabi olacaktır. Benim şimdiden bir mütaleam olamaz..

Yurtdaş!

Yerli malı kullanmak, Yurda bağlı olmak demektir.

Millî İktisat ve Tasarruf Cemiyeti

Memleket Haberleri

Gemlikte

Tasarruf haftasında neler yapılacak

Gemlik, (Hususi) — Milli iktisat ve tasarruf haftası için faaliyet buradada başlamış olduğundan bilhassa milli iktisat ve tasarruf cemiyeti idare heyeti başta kayman, belediye reisi Eşref Beyler olduğu halde mühim bir toplantı yaparak bu sene yapılacak tasarruf ve iktisat telkini yolunda faideli kararlar vermişlerdir. Bu kararın en mühim işi iktisat ve tasarruf haftasını diğer geçen senelere nazaran daha canlı ve daha olgun bir şekilde yaşatmak ve istenilen ülküyü elde etmek işidir. Bunun için de Gemlikte lâzım gelen tertibat alınmış olmakla beraber bu arada İzmir, Samsun, Giresun, Gaziantep, Hereke, İstanbulda bulunan yerli mal fabrikalara, müesseselere müracaat edilerek açılacak sergi ve vitrinlerde halkımıza göstermek üzere oralarda yetişen mallardan istenmiş ve müracaat derhal kabul edilerek istenilen şeyler gelmeğe başlamıştır. Bunlara mukabil Gemlikte yetişen bilhassa gayet lezzetli olan zeytin ile zeytinyağı, sabun da aynı yerlere gönderilerek sergilerinde bulundurulması rica edilmiştir. Tasarruf yolunda iyi bir reklâm olan ve Adapazarı Türk ticaret bankası Gemlik şubesi tarafından yapılan bir metre otuz santim boyundaki büyük kumbara ayrıca kağıda içinde gezdirilerek halkta biriktirme fikrinin uyanmasına çalışılacağı gibi büyük bir geçit resmi yapılmek üzere iktisat ve tasarruf cemiyeti tarafından muallim Raşit, ticaret odası kâtabi Mahir, Adapazarı bankası muamelât memuru Ziya Vehbi Beylere de vazife verildiği anlaşılmıştır.

Bundan başka bütün Gemlik muallimleri geniş bir faaliyete geçerek talebelerle birlikte iktisat ve tasarruf haftası için şimdiden çalışmaya ve iktisat ve tasarruf hakkındaki yazılan temsil ve manzumelerin hazırlanmasına başlamışlardır.

Hafta içinde müsamereler vereceklerdir. Bu müsamerelerde çalışacak musiki parçalarına da bir taraftan muallim Lutfiye, Ragıbe, Şeref Hanımlar bir taraftan da başta muallim Hüseyn Baştuğ B. olduğu halde Gemlik gençlerinden mürekkep bir grup ayrıca çalışmak tadırlar.

"Gemlik Spor., klübü gençleri temsil heyeti de o hafta için büyük bir propaganda faaliyetine geçerek hem temsil vermek hem de tezahüratta bulunmak üzere çalışmaya başlamışlardır. İşte Gemlikte iktisat ve tasarruf haftasına hazırlık böyle başlamıştır..

Kiraz Ali oğlu

İzmirde

Ziraat Vekâleti, afyon ekim muntakalarını tesbit etmiştir. Bundan sonra afyon ekim muntakası olmıyan yerlerde afyon ekiminden vilâyete gelen bir emirde İzmir vilâyetinin afyon ekim muntakası haricinde bırakılmış olduğu bildirilmiştir.

Adanada son bir hafta zarfında neler oldu?

Kış ansızın bastırdı — Fakir talebeye yardım — Kâhya oğlunda merasim yapılacak — Bir cinayet teşebbüsü — Bohçacı Münire kimdir!

Adana, (Hususi Muhabirimizden) — Bir kaç gündür Adanada şiddetli soğuklar kendisini göstermeğe başladı. Bu mevsimde şimdiye kadar bu derece keskin ve yakıcı soğuk görülmemiştir.

Tedariksiz bulunan Adanalılar odun ve kömür temini hususunda müşkülata maruz kaldılar. Şehir haricinden de kömür gelmemektedir. Bunun sebebi, bu işle meşgul olanların orman dairesine müracaat ederek ruhsatname almamalarıdır. Kaçak olarak getirilenler de yakalandığından odun ve kömür ihtikârı başladı. Okkası beş kuruşa satılmağa başlandı. Bir kaç gün daha soğuklar böyle devam edecek olursa on kuruşa bile bulmak imkânsız olacaktır. Zira şehirde stok mal yoktur.

Kâhya oğlunda merasim

Adanadan bir kaç kilometre uzakta bulunan kâhya oğlunda büyük bir merasim yapılmasına belediye meclisince karar verilmiştir. Bu merasimin adananın kurtuluş günü olan 5 Kânunusaniye yapılması muvafık görülmüştür. Kâhya oğlunda yüzlerce kadın, erkek, iltiyar, ve çocuk pek haincesine ve gaddarcasına şehit edilmişti. İşte onların aziz hatıraları 5 Kânunusaniye taziz olunacaktır. O gün belediye, vilâyet meclisleri âzaları, şehir halkından pek çok zevat ve mektepliler vatan çocuklarının öldürüldüğü yerde hürmet duygularını ifade edeceklerdir.

Belediye bütçesi genişleyince burada Adanalılara lâıyk bir tarzda uzaktan görünecek bir şekilde bir de abide yapılacaktır. Bu mesele belediye meclisinde görüşülmüştür.

Halkevinin yardımı

Halkevinin bakım şubesi geçen sene himayeî etfal ve maarif cemiyetlerinin himayesine almış olduğu fakir ve kimsesiz talebeyi bu sene kendi himayesine aldı ve yardıma da başladı.

Şimdilik ilk mekteplerde okuyan fakir talebeden iki yüz çocuğa himayeî etfal binasında hergün muntazaman öğle, akşam yemekleri verilmektedir.

Bayramda da bu çocuklara birer kat elbise verilecektir. Kasket ve kunduraları da temin olunacaktır. kunduraları da temin olunacaktır.

Halkevi kursları

Halkevinin bakım şubesi orta tedrisat mekteplerinde okuyan kimsesiz ve fakir talebeden 25 tanesini himayesi altına almıştır. Bunlar kiralanmış bir evde iâşe ve ibate olunmaktadır. Kitapları ve defterleri de tedarik ve temin olunmuştur.

Halkevi kurslar ve dersaneler şubesi Fransızca, İngilizce, daktilo dersaneleri açtı. Yakında bir de çiftlik kursu açılacaktır. Bu dersanelere devam edenlerin ye-

kûnu çok kabarmaktadır. Bilhassa gençler büyük bir yekûn teşkil etmektedirler.

Hanımlardan daktiloğraf dersini takip edenler çoktur.

Sebzeler dondu

Son günlerde bütün şiddetiyle devam eden soğuklar bahçelerde ki sebzelerin donmasını mucip oldu.

Bu yüzden de sebze fiyatları yükseldi. Yüksek fiyatla sebze tedarik etmeğe alışmıyan Adanalılar bu vaziyetten çok müteessirdirler. Bahçe sahipleri de soğukların devamından endişe etmektedirler.

Bir cinayet teşebbüsü

Adananın karşı yaka semtinde oturan bir kadın kocasını bir iple öldürmek istedi. Vak'anın tafsilatı şudur: Hayatını hamallıkla kazanan Ali Osman, bundan üç sene evvel Meryem adında birisiyle tanışıyor ve onunla yaşamaya başlıyor. Aradan çok geçmeden bu iki sevgili işlerin iyi gitmemesi yüzünden birbirleriyle çekişiyor, atışıyorlar. Meryem'in eski kocasından sekiz yaşlarında bir de oğlu vardır. Bu da yük olmağa başlıyor. Kazanç azaldıkça, karın doyurmak güçleştikçe bunlar arasında münaferet son haddine ulaşiyor. Kavgı ve dayak fasılları da başlıyor. Konu komşu bu vaziyetten nefret etmeğe mecbur kalıyorlar.

Ali Osman evvelki gece adamakıllı karısı Meryemi dövmüş. Meryem de yediği dayakların acısını almak ve döktüğü göz yaşlarına nihayet vermek için gece yarısını beklemiştir.

Ali Osman muayyen saatte gelip yatağına uzanmış ve dalgın bir uyku kestirmeğe başlamıştır. İşte bu sırada Meryem vaktin geldiğini, intikam almanın sırası olduğunu düşünerek evelden tedarik ettiği bir ip parçasını yatağının kenarına getirmiştir. Yorganı kocası üzerine sımsıkı örtmüş ve çullanmağa başlamıştır. Ali Osman bu ağırlıktan biraz sersemleşerek bağırmağa başlamış, komşular tarafından bu feryat duyulmuştur.

Meryem Ali Osmanı iple boğmak isterken komşular birden içeri girmişler ve muhakkak bir ölümün önüne geçmişlerdir. Hemen vak'adan polis haberdar edilmiş vetahhikata başlanmıştır.

Meryem yapmak istediğini inkâr etmiş ve demiştir ki:

"— Tövbeler tövbesi.. Üstüme iyilik sağlık.. Ben bir kadınıym. Böyle bir şeyi nasıl becerebilirim. Komşular ve Ali Osman bana iftira ediyorlar.."

Şahitler de vak'anın tamamıyla doğru olduğunu iddia etmektedirler.

Şahitler mi, Meryem mi doğru söylüyor? Bu tahkikat neticesinde

anlaşılabacaktır. Bunun düğümleri şu bir iki gün zarfında tamamiyle çözülecektir.

Bohça Münire kimdir?

Adananın çok iyi tanındığı bir Poça Müniresi vardır. Bu kadın düğümlerin neşesidir. Bu kadın, zevk, neşe ve hovardalık için yaratılmış bir mahlûktur. Her düğünün baş darbukacıdır. Bu zenci kadın, güzel sesile, neşe ve ren edasıyla, çapkın kâhkahasıyla meclisleri şenlendirmeğe kâfi gelir. Bilhassa darbuka da göbek atma havalarında, gösterdiği maharet ve fıkradıklıkla şöhet kazanmıştır.

Evvelki gün bu şöhetli zenci kadını zil zurna sarhoş olmuş ve doğruca polis merkezine gelerek kocası delikanlı Mehmet hakkındaki şikâyetinde bulunmuştur. Kocasından yediği dayağı, çamurlarda süründürüldüğünü adetâ zevk duymasına anlatmıştır. Ve ezcümle demiştir ki:

"Ben evvelce umumhanede sermaye idim. Delikanlı Mehmet 338 de beni oradan çıkardı. Birlikte yaşamağa başladık ve sonra da evlendik. Ve nüfus dairesince de tescil edildik.

Evlendiğimizde, düğümlerde poçalılık yapabileceğimi, şarkı söyleyip rakı içebileceğimi kabul etti. Bu hal o tarihten bu âna kadar hep böyle devam etmekte ve ben de kazandığım paraları başka bir metresi olduğunu bildiğim halde buna vermekte idim. Hattâ kendisine bir ev bile yaptırdım.

Çarşamba günü gene bir düğüme gidip darbuka çalmış ve konyakla da adamakıllı kafayı tutsülemiştim. İşte bu sırada delikanlı Mehmet eve gelmiş, beni aramış, bulamayınca bağırıp çağırmağa başlamıştır. Biraz sonra eve geldiğimde bana küftetti. Döğmeye ve çamurlarda sürüklemeye başladı. Bin müşkülât ile kurtulabildim. Ve burayı güç bulabildim. Size şimdi kocamdan şikâyet ediyorum.

Uzun boylu, yakışıklı ve 37 yaşlarında tahmin edilen Mehmet zenci kadının bu sözlerine şu cevabı vermiştir:

"Düğümlerde poçalık ediyordun. İçki kullanıyordun. Fıtil gibi sarhoş oluyordun. Evde hiç oturmuyordun. Bütün bunlara razıyım. Fakat dilini bir türlü tutmuyordun. Kavgacı bir kadın vesselâm.. Esasen dediği gibi benim resmi nikâhlım da değildir. Metresimdir. Kendisinin den usandım. Ayrılmak istiyordum. Evli olmadığımıza dair elimde nüfus kâğıdım da vardır.

Bunun üzerine zevci kadın dayanamıyarak hemen atılmış ve demiştir ki:

"Ne dedin, ne dedin? Karın değil miyim. Ben zaten senin böyle yapacağını evelden tahmin etmiştim de ikimizin nüfusunu ben

Aydında

Adliye daireleri teftiş edildi

Aydın, 4 (Hususi) — Adliye başmüfettişi Talât Beyin riyasetinde 6 müfettiş beyden mürekkep teftiş heyetinin Aydına geleerek adliye dairesini teftiş etmiş ve gördükleri intizamdan dolayı hâkimlerimizi ve adliye memurlarımızı takdir etmişlerdir.

Başmüfettiş Talât Bey kadastro hâkimliği muamelâtını da bakmış, hakim Cevdet Beyi takdir etmiştir.

Tasarruf defterlerini ve kütükleri gözden geçirmişlerdir. Talât Bey, gördüğü intizam ve mükemmeliyetten dolayı çok memnun kaldığını ve kadastro taammüm ettikçe adliyeye düşen hukuki ve cezai tasarruf nizalarının ortadan kalkacağını söylemiştir.

Talât Bey müfettiş Salâhattin ve Sırrı Beylerle Nazilliye gitmiştir.

Çarşıdaki barakalar

Belediyemiz çarşı içinde bulunan barakaların kaldırılmasını sahiplerine tebliğ etmiş ve kanunî müddeti dün bittikten 31 barakayı yıktırmıştır.

Bu suretle şehrin intizam ve güzelliğini haleldar eden çirkin manzaralar ortadan kaldırılmıştır.

Sıtma mücadelesi

Aydın sıtma mücadele muntakası çevresinde bulunan köylerde kış muayenelerine başlanmıştır. Mücadele şube doktorları köy köy dolaşarak dalak muayenesi yapmaktadırlar.

Su projesi

Aydın belediyesinin su projesinin yapılp postaya verildiği müteahhit tarafından tel yazısı ile bildirilmiştir. Proje bir iki gün içinde gelecek ve işe başlanacaktır.

den başka kimsenin bilemeyeceği bir yere saklamıştım. Senin elindeki nüfus kâğıdı sahtedir! Şimdi ispat ederim.

Komiser bey, izin ver, şimdi onları getirip yüzüne çalayım da görsün, utansın.

Delikanlı Mehmet birdenbire sararmış ve söylediğinin farkına sonradan varabilmiştir.

Yarım saat sonra darbukacı kadın, elinde nüfus kâğıdı ile içeri girmiştir. Bu kâğıtlar tetkik edildiği zaman birbirleriyle evli oldukları anlaşılmıştır.

Delikanlı Mehmedin elindeki nüfus kâğıdının da sahte olduğu anlaşılmış ve evlendikten sonra alındığı tebeyyün etmiştir.

Polis, Mehmedin elindeki nüfus kâğıdının nasıl alındığını, ne maksatla kullanıldığını tahkik etmektedir.

Poçacı Münirenin bu işi bakalım bir kaç kişinin başını yiyecek mi?

Delikanlı Mehmet, bu artan suçlarından nasıl kurtulacak?

Bu mesele Adanada büyük bir alâka uyandırdı. Hele dünbelek, darbuka ile düğün yapanlar arasında günün mevzuu oldu.

Dedikodu

Tasarruf haftası yıl başına rast getirilmeli..

Tasarruf eğlenceye mani değildir, para biriktiren de yılbaşı gecesinde pek âlâ eğlenebilir

Son günlerde tasarruf haftası hazırlıklarından çok bahsedilmeğe başlandı. Her sene tasarruf haftası hazırlıklarından çok bahsedilmeğe başlandı. Her sene tasarruf ve yerli mallar hakkında yapılan propagandanın ne kadar çok faydalı olduğunu yazmağa hacet yoktur. Halkı az para sarfetmeğe alıştırmak, para biriktirmeğe teşvik etmek milleti zenginleştirmek demek olacağından bu uğurda ne kadar çalışılsa, halkımız ne kadar tenvir edilse azdır. Fransanın milli serveti da ima halkının biriktirdiği paraya, tasarruf sandıklarındaki mevduatına istinat eder. Fransızlardaki bu tasarruf zihniyeti birçok milletler kıskanırlar ve kıskandıkları için de onu ekseriya mübalâgalı bulurlar.

Bununla beraber, ister mübalâgalı olsun, ister olmasın, tasarruf her hale ve her vaziyete göre milleti servetin esasını teşkil etmesi itibarıyla biz Türklerin de ona her halde riayet etmesi elzemdir. Yeni bir devlet kurduk, yeni bir millet yarattık, dünyanın bütün yeniliklerini kendimize mal ettik. Bu meyanda dünyanın en eski bir âdetini, ailelerde tasarruf fikrini, de kabul ve tatbik ederek bir yenilik göstermek zamanımız çoktan gelip geçmiştir. Hastalanınca doktor parası bulamayan, ihtiyarlayınca sefalet düşen, ölünce çoluğunu çocuğunu on parasız bırakan Türklerin de adedi asgarî dereceye inmelidir. Biz de Avrupalıların ekseriyeti gibi düşünmeliyiz, elli kazanıyorsak kırk, yüz kazanıyorsak 80 yeyip üst tarafını bir bankaya götürüp yatırmalıyız ve o parayı, ayın sonunda parasız kalırsa bile yok bilmeliyiz. Her ay ev kirasını, bakkal ve kasap hesabını nasıl ödeyorsak bankaya yatıracağımız tasarruf parasını da bir yere ödemek porç imiş gibi götürüp bankamıza tevdi etmeliyiz. Bu suretle biriken, azar azar biriken servetimiz, vevayki damlıya damlıya da kabarsa, her ay banka defterindeki yekünün yükseldiğini gördükçe bir çocuk gibi sevinmeliyiz.

Bu tibarla her sene tekrar eden tasarruf haftasını ve o bir hafta zarfında yapılan propagandayı kendi kendime çok alkışlarım. Yalnız bir nokta hakkında nazarı dik katı celbetmek isterim. O da bir yapılan propagandanın halkımız üzerinde ne gibi tesir bıraktığını tetkik eylemek meselesine temas eder. Bir hafta zarfında tasarruf hakkında söylenen sözler ve yazılan yazılar halk üzerinde faydalı bir tesir bırakıyor mu, yoksa onların hepsi bir kulaktan girip öbür kulaktan çıkıyor mu!

Bu tesiri anlamak için nasıl tetkikat yapılabilir diye soracaksınız. Bu suale verilecek cevap çok kolaydır. Meselâ bu defa tasarruf haftası kânunuevelin 25 inden kânunusaninin ikisine kadar devam ettirilse, araya giren yıl başı gece sinde büyük şehirlerimizdeki faaliyet, sarfedilen paraya, gösterilen lükse bir nazar atfetmek, ta-

sarrufa riayet edilip edilmediğini anlamak için bir fikir edinmeğe herhalde kâfi gelirdi. Bununla her kes yıl başı gecesini eğlenmesin, giyinip kuşanmasın, senede bir defa gelen ve hayattan bir senenin daha eksildiğine işaret eden bir yıl başı gecesinin zevkini çıkarmasın demek istemiyoruz. Maksadım o gece eğlenenler arasında tasarrufa riayet eden olup olmadığını tayin ettirmekten ibarettir. Çünkü tasarruf eden de eğlenebilir, müsrif olan da eğlenebilir. O gece hanımlarımızın giyecekleri tuvaletler üç liralık kumaştan da dikilebilir, altı liralıktan ve on liralık kumaştan da. Aileler arasında toplanıp ucuzca olduğu kadar eğlence ve zevkli bir yıl başı gecesini de geçirebilir. Beyoğlunun bütün eğlence mahalleri dolayarak sabaha kadar yüzlerce lira sarfetmek suretiyle de. Şayet o gece eğlenenler, giyinen ve kuşananlar ayaklarını yorganlarına göre uzatıyorlarsa, kadınlarımız falan hanım şöyle bir elbise diktiriyor, ben ondan aşağı bir elbise giyemem demiyor ve birbirleriyle rekabete kalkışmıyorlarsa, kendilerinin, kocalarının velhasıl kurdukları ailenin istikametini düşünüyorlarsa o zaman milletimizin tasarrufa riayet ettiği bir dereceye kadar anlaşılmış olur.

Bir de tasarruf haftasının yıl başı haftasına tesadüf ettirilmesi halkımızı en ziyade para sarfedildiği bir zamanda ikaz edilmek demek olacağından, bunun da ayrıca bir fayda temin edeceğine şüphe yoktur. Yapılacak tasarruf propagandasında halka, "Hayattan istifade ediniz, fakat bir gecelik eğlence için sarfedeceğiniz ve yahut sarfını düşündüğünüz paranın yarısıyla de pek güzel bir vakit geçirebilirsiniz," demek ve bunu daima ve daima tekrar etmek hiç bir zaman hatırdan çıkarılmamalıdır.

Esasen tasarruf etmesini bilen, her fırsatta hayattan daha ziyade zevk almağa hazırlanmış demektir. Bütün dünyadaki musevilerin hayatını tetkik ettiğiniz zaman onların geçirdiği hayatın yukarıdaki sözümü teyit ettiğini görürsünüz. Museviler hem çok tasarrufa riayet ederler, hem sırası gelince para sarfederek eğlenmenin yolunu bilirler. Bundan üç sene evvel Avrupanın meşhur sanatoryolarından birisinde bulunuyordum. Bir musevi arkadaş birkaç gün istirahat etmek için beni oraya davet etmişti. Sanatoryomda tanıdığım zevatın kısmı azamı musevi idi. Tanımadığım halde sanatoryam salonlarında dolaştıklarını gördüğüm müşterilerin de ekseriyetle musevi oldukları söyleniyordu. Arkadaşıma: "Burası bir musevi sanatoryomu mu," diye sordum zaman ondan şu cevabı almıştım:

"— Azizim, şöyle bir düşüncecek olursan, bu gibi sıhhat ve eğlence mahallerinin hepsi musevi müesseseleri demektir. Çünkü müşterilen kısmı azamı daima museviler teşkil eder. Kazandıkları

DÜNYA HABERLERİ

Yanar dağlarda insanların elinde!

İtalyanlar fişkırان gazları toplıyarak elektrik yapıyorlar

İtalyanların gazlarından istifade ettikleri krater ve vücuda getirdikleri tesisat

İnsanların dehası müthiş volkanları da itaat altına almağa muvaffak olmuştur. İtalyanın (Toskana) eyaletindeki volkanik arazide (Larderello) da otuz delikten fişkırان buharlar ve gazlar karmakarışık bir boru şebekesinden geçirilmek suretiyle zaptediliyor ve bu suretle elde edilen enerji ile elektrik kuvveti istihsal olunuyor. Bütün (Piza) eyaletine şimdi elektrik merkezinden cereyan verilmektedir.

Volkanik deliklerden çıkan

gazlar ve buharlar evvelâ borular vasıtasıyla büyük depolara gönderilmekte, burada onların kürt, Bor ve saire gibi kıymetli kimyevi maddeleri ayrılmakta ve geri kalan kaynar su enerjisi ile günde 60.000 kilovat elektrik kuvveti kazanılmaktadır.

İşçiye meşgul etmek için Almanyada gayet mühim bir teşkilât kuruldu

İster işçi ve amele, isterse fabrika, mağaza sahibi veya hut bunların müstahdemleri ve memurları olsun, el ve kafa ile çalışan bütün Almanlara işten çıktıktan sonra boş zamanlarını beyhude geçirmeleri, medenî, içtimai ve ilmi meşgalelerle vakitlerini doldurabilmeleri için Almanyada çok mühim bir teşkilât vücuda getirilmiştir. "Boş zaman teşkilâtı," denilen ve "Alman iş cephesi," tarafından düşünülmüş bu teşkilâtın milyonlarca Alman büyük istifadeler temin edeceklerdir. Köylerde, şehirlerin sokaklarında, mahallelerde, fabrikalarda ve hususî hizmetlerde medenî maksatların temini için vücuda getirilecek olan cemiyetler birleştirilecek, büyücek her bir şehirde bir "Alman iş evi," kurulacaktır. Pek muhteşem ve mükemmel olacak olan bu evleri idare etmek için bir kültür dairesi, bir çevikleştirme dairesi, bir seyahat dairesi, bir karşılıklı yardım ve himaye dairesi ve bir de şöhret ve işte güzellik dairesi tesis olunacaktır.

Almanyada mevcut olan bütün cemiyetler yeni teşkilâtın emrine verilecektir.

Bu sayede, aşağı tabakadan olan insanların yükselmesine lüzum yoktur nazariyesi kaldırılacak, amele ve fakir olanlar insanların hepsi kültür noktai nazardan halk cemaatine girmiş olacaklardır. Artist olanlar bile, diğer her bir Alman gibi mesaisinin bir kısmını boş zaman teşkilâtına tahsis edecektir. Amele ve fakir insanların akşam üstü işlerinden çıktıkları zaman hayatın güzelliklerinden müstefit olabilecekler, çalışan amelenin zihnini işgal eden kıyâetsizlik fikri ortadan kaldıracak ve ameleler de boş zamanlarında iç sıkıntısından doğan fena fikirlerin önüne geçilmiş olacaktır. Mezuniyet alan amelenin vaktini boş geçirmemesi için memleket dahilinde seyahat edebilmesi de tahtı temine alınacaktır.

Orda ve dağlarda inşa edilecek kamplarda bütün Almanlar ahlâki kaidelere riayet ederek bir-

birleriyle arkadaş ve dost gibi geçireceklerdir.

Bu teşkilâtı vücuda getirenler diyorlar ki: "Bütün Almanlar işten sonra boş kalan zamanlarında hayatların bütün güzelliklerini tadabilmelidirler. Kültüre iştirak etmek para ve mal sahibi olmağa mütevakkıf değildir."

Yeni teşkilâtın neşrettiği bir beyannamede kafa ve el ile iş gören bütün Almanlar teşkilâta dahil olmağa davet edilmişlerdir.

İktisadî ve içtimai mevkileri ne olursa olsun iş hayatı yaşıyan bütün Almanlar bu teşkilâta gireceklerdir. İster fabrika sahibi, isterse o fabrikada çalışan amele olsun, hepsi bir addedilecektir.

Bundan sonra her sınıfın kendisine mahsus cemiyetler kurmasına hacet kalmıyacaktır.

"Mütekabil itimat ve cemiyet ten cemiyete değil, insandan insana olan münasebetler sayesinde temin edilebilir," denilmektedir.

KONFERANSLAR

Üniversite hocalarından Muhlis Etem Bey tarafından bu akşam saat beşte Halkevinde Ergani istikrazı hakkında bir konferans verilecektir. Bu konferansa ticaret odası, baro âzalarıyla bir çok zevat çağırılmışlardır.

parayı biriktirmesini ve onu yerinde sarfetmesini bilenler ancak ya hudilerdir. Musevilerin hepsi birden bütün bir sene zarfında hiç bir tarafa gitmeğe karar verseler, emin ol ki Avrupadaki müesseselerin bir çoğu iflâs ederdi!..

Sanatoryomda aşağı yukarı dolaşan insanların mensup olduğu ırk, arkadaşımın bu sözlerini tasdik kâfi olduğundan ona hiç itiraz etmemiştim. Onun için hanım efendiler, beyefendiler, biz de tasarruf etmesini ve yerinde sarfetmesini artık bilelim!

Dedik ducu

Venizelosu yapılan suikast meselesi

Atina, 6 (Hususî) — M. Venizelosu suikast tertip ve icra etmiş olanların affı münakaşası günden güne şiddetlenmektedir. Muhalifler, bu af tasavvuruna şiddetle itiraz etmekte ve böyle bir şeyin suikasttan daha ağır bir cürüm teşkil edeceğini söylemektedir. Muhaliflere göre sui kas tertip ve faillerine af verilirse, dahili mücadelede suikast, meşru bir silâh mahiyetini almış olacak ve memleketin dahili sükûnunu gayri kabilî tamir bir surette ihlâl edecektir.

M. Venizelos, hükümet mahfilinde sui kast faillerine af bahşetmesi hakkında hüküm süren tasavvur fikrini soran gazetecilere, mesele tamik ve tenvir edildikçe böyle bir şeye asla muvafakat etmiyeceğini söylemiştir. Hükû-

Atinadaki Amerikalı muhtelis banger

Atina, 6 (Hususî) — Amerika hükûmeti Yunanistana iltica etmiş ve iadesi talebi Yunan hükûmetince iki defa reddedilmiş olan muhtelis banger Jasullin iadesi hakkın da ısrar ediyor.

Yunan hükûmeti, muhtelis bangerin iade ve teslim edilmemesi, Amerikada yaşıyan Yunanlıların vaziyeti üzerinde fena bir aksi tesir yapması melhuz bulunduğu ci hetle, kendisini Yunanistandan uzaklaştırmak hususunda bir tedbir aramaktadır.

met bu meselede muhalifler tarafından takip edilen şiddetli hattı hareket karşısında gayet müşkül bir vaziyete düşmektedir.

ŞERLOK HOLMES'e KARŞI ARSEN LÜPEN!

VAKIT tefrikası

Numara: 35

İki büyük evin kapıları arasındaydı. Birdenbire sert bir sesle: — Sen kimsin? Ne duruyorsun orada?.

Diye seslendi. Cevap yerine daha derin ve daha korkunç bir inilti işitti, müthiş bir ıstıraptan gelen bu iniltiye karşı kalbi parçalandı. Yaklaştı, belli ki bu adam yaralı ve mustarıptı, demek gene o meçhul katillerin bir kurbanı...

İzzet Bey bu uzun boylu adamın omuzuna dokunur dokunmaz vahşi, yırtıcı bir hayvan sesi duydu. Siyah bir cisim döndü. O zaman İzzet Bey iki kızıl fener gibi parlayan nokta ile karşılaştı. Bu bir yirmi beşlik para büyüklüğündeki ateş parçaları, gözlerini kamaştırdı. İki adım geriye atarak başını çevirdi. Kendisine yaklaşan bu ateş parçalarını görmek birdenbire ona şuurunu kaybettiriverdi.

İzzet Bey gözlerini bu iki ateş parçasından kurtarıncaya kendine geldi. Bir saniye içinde iki adım daha geri atıldı ve birden elini silâhına attı, tabancasını çekti. Nişan aldı. Fakat nişan almak için gözlerini çevirdiği bu iki ateş parçası sanki onu elektriklemişti. Tetiğe ilişen elleri çözüldü, silâh yere düştü ve İzzet Bey boş bir çuval gibi dizlerinin bağı çözülerek yavaş yavaş kendinden geçtiğini hissetti. Karanlıkta bu iki ateş parçası bir lokomotifin fenerleri gibi gittikçe büyüyerek, gittikçe ateşlenerek kendisine yaklaşıyor, yaklaştıkça İzzet Beyin iradesi kayboluyordu.

Koca sokakta bir ses işitilmiyordu. Uzakta bir köpek ulumaya başlamıştı. Sükûtu bozan bu uluma sesine sanki mukabele eden bir hırıltı ve boğuk bir uğultu uzun boylu bir adamın gözleri mevkiinde olan bu iki ateş parçasından çıkıyor, fakat yalnız İzzet Bey tarafından işitiliyordu.

İzzet Bey sol taraftaki evlerden birinin kapısına yıkıldı, kaldı. Gözlerini kendisine iki metre kadar yaklaşmış olan bu korkunç ateşlerden ayıramıyordu. Yalnız onları görebiliyor, hayatının tehlikede olduğunu düşünabiliyor, fakat kımıldamıya, kendini müdafaaya muktedir olamıyordu. Bir taş parçası gibi, bütün âzası hareket ve elastikiyetini kaybetmiş; katılaşmıştı.

Haykırmak için ağızını açmak istedi; muvaffak olamadı. Boğuk hırıltı ve artık gözlerini kaybolmıyan iki şimşek kadar kuvvetle kamaştıran ateşler gene başında idi. Bu iki ateşin altında bir parıltı sesleri gibiydi. Bir silâh parıltısı... O sırada nasıl olduysa oldu, başı dayandığı evin köşesinden kaydı, vücudunun belden yukarı yarısı da bir külçe gibi toprağa düştü. Gözleri inat ettiği yeri katılaştıran, hareketten atıl bırakan bu iki ateşten kurtulmuştu. Şiddetli sarsıntı onu uyandırdı. Vücudu birden iradesine tabi olunca başını çevirerek yerinden fırladı. İzzet Bey, eski bir askerî terbiyenin verdiği çeviklikle koşmaya başladı. Arkasına hiç bakmıyor, yalnız haykırıyor, bağıriyor:

— Yetişin, imdat...

Diyerek koşuyordu. Köşedeki fe-

neri saptıktan sonra karşısına iki kişi çıktı. Durdular: — Ne var, ne oldu?.

Diyince İzzet Bey nefes nefese: — Şeytan, dedi. Karşıma şeytan çıktı, ben de öldürecekti..

İki adam hayretle İzzet Beyin yüzüne bakıyorlardı. Biri:

— Hangi şeytan? Dedi. Hani şu mahalleye musallat olan katil mi?

— Evet, üstüme geldi, elinde yıldırım gibi parlayan bir kama vardı. Ama ben kaçtım...

Öteki güldü. Arkadaşına:

— O olmayacak. Eğer ol olsaydı kaçamazdı. Beyin karşısına bir çapulcu çıkmış olacak..

İzzet Bey ses çıkarmadı, biraz nefes aldı. Yolculara:

— Siz o sokağa sapmayın da gene benim sözüme inanmayın, zararlı yok! dedi ve Parmakkapiya çıktı.

Ertesi sabah erkenden Taksim merkezinden iki polis hâdisenin geçtiği sokakta tahkikata memur olmuşlardı. Bu sokağa belki yüz kere giren her evden ayrı ayrı tahkikat yapan polislerden biri ümitsizce:

— Haydi bir kere daha kapıları çal bakalım, ne çıkacak?

Dedi. Öteki:

— İyi ama bu seferkilerle öteki arasında fark var. Şimdiye kadar katilin elinden canını kurtaran yok iken bu defa İzzet Bey ilk defa kurtulmuş, katil hakkında malûmat ta vermiş...

— İyi ya işte... Verdiği malûmat ile sanki cinayetler daha mı aydınlandı, yoksa daha ziyade esrara mı saptı? Sen ona bak. Şimdiye kadar hiç olmazsa katili kurnaz sa bıkallardan, elebaşılarından bile sayıyorduk. Şimdi artık müşarünileyhi cinler periler diyarında arama-lı...

Gülüştüler. Arkadan İzzet Bey de yanında kayın biraderi olduğu halde geliyordu.

İki polis memurundan muavin, kaputunun yakası kalkık, elleri cebinde İzzet Beye dönerek sordu:

— Beyim, bu in mi, cin mi, şeytan mı? Ne ise.. Hangi evin kapısında göründü size?

İzzet Bey, hâlâ bir akşam evvelki korkunç baskının tahtı tesirinde olduğu halde kâğır büyük iki evin önünde durdu.

— Dün gece, dedi. Öteden geldim. Tam buradan, sokağın ortasından geçerken şu iki evin arasından bir ses işittim, boğuk bir ses... İşte burada bir kararlı gördüm. Arkasından iki elektrikli göz parladı...

Muavin evlerin ikisine baktı. Yerinde bir lâvha vardı:

"Doktor Fredrik Noyman, Yanındaki polis izahat verdi:

— Meşhur bir Alman doktorudur, kaç senedir burada oturur. Çok müşterisi vardır. Yanında bir uşak, bir ahçı, bir de muavini olacaktır..

— Ya ötekî ev kimin?

— Bir Ermeni kuyumcunun evidir, kendisi Ermeni, karısı Rumdur. İki kızı bir oğlu vardır.

Muavin evvelâ bu evin kapısını çaldı. Zaten polisleri görünce her

Beyoğlu Halkevinde faaliyet esasları

Evvelce Genç Hristiyanlar cemiyeti altında ve aynı cemiyet tarafından tertip ve tanzim edilen Beyoğlunda Meşrutiyet caddesindeki 42 numaralı bina Cumhuriyet Halk Fırkası tarafından alınmış ve burada Halkevinin Beyoğlu kısmı açılmıştır:

Bu çok faydalı (Ev) in teşkilât ve faaliyeti etrafında idare müdürü A. Raşit Beyle konuşuk. Biz şunlar isöyledi:

"Halkevi, kalplerinde ve dimağlarında memleket sevgisini mu kaddes ve ileri yürüten yüksek bir heyecan halinde duyanlar için toplanma yeridir. Bu itibarla Halkevinin kapıları fırkaya kayıtlı olan ve olmıyan bütün vatandaşlara açıktır. Ve âzalığı bilâücrettir.

Beyoğlu kısmımızda hususî surette yapılmış ve bütün vesait ve malzemeye malik mükemmel bir s-

ğuk ve sıcak duş tesisatı, soyunulacak elbise dolapları, muntazam lisan ders haneleri, eğlenceler tertibatı, tiyatro ve temsil için hususî ve sahne, pansiyon olacaklara mahsus mükemmel konforu havi yatakhaneler ve büfe ile her türlü beden bir kütüphane vardır. Bilâdo, ping pong, şatranç, dama, gibi faydalı ve eğlenceli oyunlar, muntazaman yapılacak konserler ve aylarca müte- alar neticesi elde edilebilecek neticeleri kısa bir zamanda almağa hâdim fikri, bedenî, ve ahlâkî, hayatın bütün teferruatına taallûk eden ve insanı insaniyete memlekete nafiy bir uzuv haline gelmeyi istihdaf eden esaslar üzerine konferanslar yapılır.

Beden terbiyesi kısmı — Hayatta ve her bir şeyde muvaffakiyetin birinci sırrı sıhhatte bulunmak ve bunu idame etmektir. Bu da bedeni hareketle uğraşarak beden ve sıhhati takviye etmekle kabildir.

Selânik Bankası

Tesis tarihi: 1888

Sermayesi: 30. 000. 000 Frank

İdare merkezi: İSTANBUL

Türkiyedeki Şubeleri:

İstanbul (Galata ve İstanbul) İzmir

Samsun . Mersin . Adana

Yunanistandaki Şubeleri:

Selânik . Kavala . Atina . Pire

Bilûmum Banka muameleleri. Kredi mektupları. Cari hesapları küşadı. Esham ve Tahvilât. Kasalar icarı.

kes pencerelere üşüşmüşlerdi. Hâdiseden haberdar idiler. Gece yarısı bir adamın haykırarak koştuğu ertesi sabah şayi olmuştu.

Kuyumcu Artin Efendinin evinde kadınlardan başka kimse yoktu. Kızlardan biri muavine izahat verdi:

— Biz kardeşimle bu taraftaki odada yatarız. Gece yarısından sonra kardeşim acı acı bağırdığını duymuş. Beni uyandırdı. Pencereye koştuk. Ama kimseyi göreme-

dik.

— Babanız, kardeşiniz nerededir?

— Dükkândadır. Akşama gelirler.

— Geline merkeze bir uğrasınlar... Siz pencereye koştunuz zaman ses kesilmiş mi idi?

— Evet...

— Şimdiye kadar sokakta bu kadar adam öldürüldü. Babanız, kardeşiniz korkuyorlarmı?

Askerî Havacılık

İtalyan tayyareciliği nasıl ilerliyor?

Uçuş tecrübeleri nadiren saatte beşyüz kilometreden az olan bir mektep

İtalyanın (Gorda) daki sahilinde (Desenzano) şehrinde muazam bir tayyarecilik mektebi vardır. Bu mektep 1927 senesinde tesis edilmiştir. Talebesi pilotlukta âzamî muvaffakiyetleri göstermiş olan en birinci sınıf tayyarecilerdir. Çünkü bu mektepte öğretilen şey tayyareciliğin nazariyatı değil, tatbikatında âzamî sürati elde etmeğe çalışmaktır. (Desenzano) daki tayyarecilik tesisatı sayesinde İtalyan tayyareciliği bu vadede en ileri gelen İngiltereyi geride bırakmıştır.

Sürat uçuşları yalnız havalanmak ve yere inmek itibarile değil, uçuş esnasında dahi pilota âzamî derecede müşkül vazifeler yükletmektedir. Tayyarelere konulan yeni motorlar, daima değişen ve yenileşen aksama malik olduğundan ve lâıykile tecrübe edilmediğinden serî uçuş yapan pilotların hayatı daimî bir tehlike içindedir.

Bu mektepte yapılan uçuş tecrübeleri nadiren saatte beş yüz kilometreden azdır. Havalanmak ve yere inmek tecrübeleri bütün gün devam eder ve ekseriya bu çıkış ve inişler saatte iki yüz elli, üç yüz kilometre süratten aşağı değildir. En büyük süratle havada yapılan can-

Beden terbiyesi ilmi bir esasa istinat etmezse fayda yerine zarar görülür. Binaenaleyh Halkevinde mütehasıs beden terbiyesi muallimlerinden öğrenilir. Onların daimî nezareti altında ve bir muntazam program takip edilerek sporda en mühim gayeye doğru yürünür. Bunlardan başka her gün mevcut olan soğuk ve sıcak su duşlarında yıkanılır. İyi bir aksülâmel ile umumî bir sıhhat duyulur. Gençler ve büyükler sağlam, çevik, mütenasip vücutlu, şen, sinirlerine hâkim, azimkâr, dik ve serî yürüyüşlü, yeti-

bazlıklar esnasında pilotun üzeri ne çöken ağırlık yüzlerce kiloyu tecavüz eder.

Bazı makineler üç ton ağırlığındadır. Tayyarelerin kanat sıklıkla metre murabba başına iki yüz kilodan fazladır. Motorların beygir kuvveti ekseriya 2,000 i tecavüz eder. Bu sayede tayyarenin sürati saatte beş yüzden altı yüz kilometreye, 650 kilometreye ve nihayet yedi yüz on kilometreye kadar artırılmaktadır. Saatte yedi on kilometre saniyede 200 metre demek -tir.

(Desenzano mektebinde bir serine zarfında normal harp tayyareleriyle 6600 münferit uçuş yapılmış ve takriben 2,000 saat uçulmuş, yarı tayyarelerle de 2,100 uçuş yapılmış ve vasatî olarak saatte 600 kilometre uçulmuştur. Şimdiye kadar yarış tayyareleriyle katedilen mesafe takriben 300,000 kilometredir.

Mektep her gün biraz daha uğraşmakta, hergün biraz daha terakkî etmekte ve hergün sürat işinde bir kaç kilometre daha kazanmaktadır. Bu gidişle cihan yakında akıllara hayret verecek bir sürat rekoru karşısında kalacaktır.

şilir, nesil sağlamlaşır, gurbüz çocuklar, millet ve memleketi müdafaaya kabiliyetli mukavim maddiyat ve maneviyatı sağlam insanları yetiştir.

Fikrî sahaya gelince — Gene evimiz dünya terakkîyatını takip edebilmek ve hayattaki muvaffakiyetleri arttırmak için lâzım gelen Türkçe ve ecnebi lisanlarını müasir zamanlarda tedris ve takip edebilmek fırsatını verir. Bu maksatla akşamları mütehasıs muallimler tarafından dersler verilmektedir. Bundan başka fennî, edebî, ahlâkî, içtima mevzular üzerinde münakaşalar yapılır. Türkçe ve ecnebi lisanlarında kitapları ihtiva eden kütüphane, mütalea salonunda muhtelif gazete, haftalık ve aylık mecmualar bulunur.

Hulâsa — Cumhuriyet Halk Fırkasının şimdiye kadar memleketimizin her bir cepheden yükselmesi uğrunda sarfettiği şayanı takdir ve hayret hidemat ve mesaiye ilâveten bütün vatandaşların bedeni, içtimai, fikrî, ihtiyaçlarını tatmin ve tekâmüllerini temin maksadile bütün azim masraflar sarf ve tahsis ederek açtığı bu evlere Türk genç ve büyüklerinin kemali tehalükle koşması memlekette cumhuriyet ve inkılâp esaslarına karşı gösterilen ferd alâkanın da bariz bir misalini teşkil eder.

Doktor - Operatör

Ahmet Asım

Doğum ve kadın hastalıkları mütehasısı

Doktor - Operatör

İffet Naim H.

Cerrahi hastalıkları mütehasısı

Muayene saatları. 10-12 Ortaköy Şifası

Yurdu 15-18 Beyoğlu İstiklâl cad. 193

Telefon: 42221 ve 41960

(Devamı var)

Denizyolları İŞLETMESİ

Acenteleri: Karaköy - Köprübaşı
Tel. 42362 — Sirkeci - Mühürdarzade
Han Telefon 22740

Karadeniz yolu

Karadeniz vapuru 7
Birinci Kânun
Perşembe 18 de Galata
rhtımından kalkacak. Gidişte
Zonguldak, Inebolu, Samsun,
Ordu, Gireson, Trabzon, Rize
Hopa'ya. Dönüşte bunlara
ilâveten Pazar, Pulatbane'ye
uğrayacak, Zonguldağ'a uğ-
ramayacaktır. (6728)

Bartın Yolu

BURSA vapuru 7
Birinci Kânun
Perşembe 18 de Sirkeci
rhtımından kalkacak. Gidişte
Akçaşehir, Ereğli, Zonguldak,
Bartın, Amasra, Kurucasıle
Cide'ye. Dönüşte Amasra,
Kurucasıle'ye uğramayacaktır.
(6729)

Mersin yolu

İnebolu vapuru 8 Birinci
Kânun
Cuma onda Sirkeci rhtı-
mından kalkarak. Gidişte İz-
mir, Antalya, Mersin, Payas'a.
Dönüşte bunlara ilâveten A-
lanya, Küllük, Çanakkale'ye
uğrayacaktır. (6756)

Denizyolları İşletmesi 5 Doktor ve 8 küçük Sıhhat Memuru arıyor.

Gemilerimiz için ayda 80
lira ücretle 5 Doktor ve 50 lira
ücretle 8 küçük Sıhhat me-
muru alınacaktır. Doktorların
gemi tabibi vesikasını ha'z ol-
maları ve sıhhat memurlarının
küçük sıhhat mektebinden mez-
zun ve 3 sene meslekleri da-
hilinde hizmet etmiş bulunma-
ları şarttır. Talip olanların ida-
remize müracaatları ilân olu-
nur. (6755)

Beyoğlu üçüncü sulh hukuk ha- kimliğinden:

Mahkememizin 931/1480 numa-
rasında mukayyet Ahmet Numan
Beyin müddeialeyha Kasımpaşa'da
Badullah mezarlık sokağında
41 numaralı hanede mukime Mü-
hibe H. aleyhine ikame eylediği
miz Kulaksızda değirmen soka-
ğında 6 numaralı hanenin izalei
şüyuu davasından dolayı muma-
ileyha namına gönderilen ve atik-
te halihazır ikametgâhı meçhul
bulunduğu anlaşıldığından beher
gün fasıla ile ilânaat tebligat icrası
na karar verilmiş ve yevmi mahke-
mesi 23/12/933 saat on beşte rü-
yet olunacağı yevmi vakti mezkûr
da mahkemeye gelmediği ve tara-
fından bir vekil göndermediği tak-
dirde gıyabında mahkemeye de-
vam olunacağı makamı tebliğte
ilân olunur. (10756)

Üsküdar icra memurluğundan:

Bir borçtan dolayı paraya çevril-
mesine karar verilen mahcuz iki
beygir 10/12/933 pazar günü saat
11 den 12 ye kadar Üsküdar'da At-
pazarında satılacağından talip o-
lanların mahalli mezkûrda buluna-
cak memura müracaat etmeleri
ilân olunur. (10746)

VAKIT

Gazete=Matbaa=Kütüpane

GAZETE — Memleketin iç ve dışından
gelen bütün haberleri muntazam surette ve ga-
yet çabuk olarak verir. Her gün, 12 — 16 sayfa
olarak çıkar, haftada bir defa ayrıca
16 sayfalık muhtelif bahislere taallük eden
yazıları ve bazan bütün bir hikâyeyi ihtiva

eden ilâvesi vardır. Memleketin iç ve
dışındaki muhabirlerinin gönderdikleri mek-
tupları muntazaman neşreder. Mühim vakayı ve
hâdisatı en çabuk vasıtalarla okuyucularına ye-
tiştirir.

MATBAA — Temiz, ucuz ve seri iş yap-
tırmak için matbaamıza müracaat ediniz. Basıla-
cak kitaplarınızı, yapılacak cetvel işlerinizi, mak-
buzlarınızı, faturalarınızı ve baskıya ait her işi -

nizi "VAKIT YURDU" her yerden çok uc-
uz yapmaktadır. Siparişlerde bulunmazdan
evvel matbaamızdan işlerimiz hakkında fiyat al-
mak alâkadarların menfaatleri icabıdır.

KÜTÜPANE — Maarif Vekâletinin,
bütün ilmi ve edebî neşriyatı, Lise, Orta mektep
kitapları ile ilk mekteplerin tarihleri ve diğer mü-
elliflerin eserleri kütüphanemizde satılmaktadır.
Mektep kitaplarına ait listeyi evvelce fiyat-
larıyla neşretmiştik. Bugün diğer eserleri kari-

lerimize bildiriyoruz. Vilâyet merkezlerinden
arzu edenler oradaki bayilerimiz, vasıtasıyla ka-
zalar ve nahiyelede bulunanlar da doğrudan
doğruya müracaatla bu kitapları tedarik edebi-
lirler.

Kitabın adı	Müellif	Fiatı
A		
Adem Oğlu	Ruşen Eşref	120
Aklı Selim	Abdullah Cevdet	135
Armoni	Cevat Memduh	80
Aşık Garip	Mf. Vekâleti	12,5
Aşık Kerem	Mf. Vekâleti	12,5
Avrupa Coğrafyası	Macit	175
Avrupa coğrafyası	Macit	175
Avrupa Edebiyatı Tarihi	Yusuf Şerif	45
Ahlâk Terbiyesi	Hüseyin Cahit	50

B		
Bektaşî Şairleri	Sadettin Nüzhet	155
Beyaz zambaklar		
memleketinde	Ali Haydar	55
Bismark	Ali Reşat	25
Bugünkü Almanya	Selim Sırrı	40
Bulgaristanda Maarif	Ali Haydar	100
Büyük Türk Lügati ciltli 1 Hüse-		
yin Kâzım		700
Büyük Türk Lügati Ciltli 1 Hüse-		
yin Kâzım		550
Büyük Türk Lügati Ciltli 2 Hüse-		
yin Kâzım		700
Büyük Türk Lügati 2 Hüseyin Kâ-		
zım		550

C		
Cihan Tarihi	Vels	170
Cihan tarihi (bez) 1	Vels	205
Cihan tarihi (meşin) 1	Vels	225
Cihan tarihi 2	Vels	170
Cihan tarihi (bez 22)	Vels	205
Cihan tarihi (meşin) 2	Vels	225
Cihan tarihi 3	Vels	185
Cihan tarihi (bez) 3	Vels	225
Cihan tarihi (meşin) 3	Vels	240

Ç		
Çocuk bakımı	Dr. Reşit Galip	12,5
Çocuk bakımı	İbrahim Alâettin	100
Çocuklar hakkında		
asri fikirler	Hüseyin Cahit	95
Çocuğun bedeni terbiyesi	Ali Haydar	300
Çocuğun psikolojisi	Hüseyin Cahit	155
çocuk ruhu	I. Alâeddin	135
Çocuklara teganni dersleri	Zeki	40

D		
Darvin	Dr. Galip Ata	24
Denizasırtı	Falih Rifki	230
Divanı Yahya	Yahya	20
Düsturname-i Enveri	I. Mükrimin	
	Halil	100
Düveli İslâmiye Tarihi	Halil Ethem	240

E		
Elîşleri rehberi	İsmail Hakkı	80
Epope	Ali Canip	25
Evliye Çelebi seyahatnamesi		450
Evliya Çelebi Seyahatname		
VIII. Kilişli Rifat		440

F		
Fransız edebiyatı Antolojisi 1 Re-		
sat Nuri		50
Fransız edebiyatı Antolojisi 2 Re-		
sat Nuri		75
Fransız edebiyatı, Antolojisi 3 Re-		
sat Nuri		80
Fenni Ziraat	Yaşar	300

H		
Halk şiirlerinin şekli	Talât	75
ve nevi		
Hakikat romanı	Reşat Nuri	200

Kitabın adı	Müellif	Fiatı
İ		
Hammer tarihi VIII	Ata	50
Hürriyet	Hüseyin Cahit	100
K		
İki Can yoldaşı	Mefharet Nazmi	65
İlimin kıymeti	Salih Zeki	30
İlim ve faraziye	Salih Zeki	55
İmlâ Lügati	Mf. Vekâleti	110
İlim ve usul	Salih Zeki	95
İlim ve din	Hüseyin Cahit	125

K		
Kaptan Mago	Mustafa	80
Kayseri Şehri	Halil Etem	50
Kitabeler	İsmail Hakkı	330
Kitabı Dede Korkut Muallim Rifat		10
Kumarda çocuk oyunları	Hilmi	30
Küçük Erkekler	Mefharet Nazmi	115
Külhani Edipler	Fazlı Necip	85
Kütahya Şehri	İsmail Hakkı	450

L		
Lâmartin	Ahmet Refik	50

M		
Metre usulü	Dr. Refet	12
Mikelanj	Namık İsmail	120
Mimar Sinan	Ahmet Refik	7,5
Mufasssal musiki		
nazariyatı	Ahmet Muhtar	200
Muhammedin hayatı	Reşat Nuri	130
Muharebe gazları	Dr. Refet	10
Menakıbu Hünerveran İbnülemin M.		
	Kemal	70
Mimarî tarihi I	Celâl Esat	100
Mufasssal Türk tarihi I	Şemseddin	110
Mufasssal Türk tarihi V	Şemseddin	150
Musiki tarihi V	A. Muhtar	185
Musiki tarihi II	A. Muhtar	200

N		
Namık Kemal	Ali Ekrem	30
Napolyon	Ruşen Eşref	220
Nebatlar Âlemi	İbrahim Hakkı	116
Ninni	Ulvi Cemal	12
Notlar ve Kütüphaneler Celâl Esat		15

O		
Otello	Dr. Refet	85
Osmanlı tarihi	M. Arif ve N. Asım	100

P		
Pastör	Dr. Calip Ata	30
Pedagoji tarihi	Nafi Atuf	70
Pestalozzi	Dr. Halil Fikret	20
Püerikültür	Dr. İhsan Hilmi	220

R		
Resimli Haritalık		
Resimli Haritalı		
S		
Saraylarda mecnunlar	Fazlı Necip	80
Seğme yazılar	Mf. Vekâleti	50
Şihhat Tarihi	Vahit	90
Sivas Şehri	R. Nafiz ve I. Hakkı	180

M. Kemal Beyin Eseri
Tiyatro
Yeni çıktı. Fiyatı 25 kuruş
toptan ve perakende
satış merkezi
VAKIT YURDU

Kitabın adı	Müellif	Fiatı
Ş		
Şarkın Masal Anaları	Samih Rifat	10

T		
Terbiyevi oyunlar	Kâzım Nami	25
Tesrih ve Fizyoloji	Harun Reşit	100
Timurun Tüzzükâtı	Mustafa Rahmi	10
Tuhfel hattatın İbnülemin M. Kemal		400
Türk tarihi II		135
Türk tarihli	Rıza Nur	135
Türk şiirleri Cüz: I	Mahmut Kemal	120
Türk şiirleri Cüz: II	Mahmut Kemal	120
Türk şiirleri Cüz: III	Mahmut Kemal	120

U		
Türk Medeniyet Tarihi (Cilt) I	Ziya Gökalp	170
Türk Edebiyatı tarihi	Fuat	150
Türk (Hün) Mogol tarihi VIII	Mustafa Rahmi	100
Türk Tababet tarihi Osman Şevki		42
Türk İstiklâl Mücahitleri		
	Cevdet Kerim	45
Terbiye ve Tedris tarihi I	Dr. Halil Fikret	125
Terbiye ve tedris tarihi 2	Dr. Halil Fikret	80

V		
Türk edebiyatı Antolojisi	Ali Canip	200
Türk şairleri cüz: 1	Mahmut Kemal	120
Türk şairleri cüz: 2	Mahmut Kemal	120
Türk şairleri cüz: 3	Mahmut Kemal	120
Türkiye İktisat tarihi	Mehmet Ziya	85
Tarihi İslâm VI	Hüseyin Cahit	100
Tarihi İslâm VII	Hüseyin Cahit	100
Tarihi İslâm VIII	Hüseyin Cahit	100
Tarihi İslâm I	Hüseyin Cahit	100
Tarihi İslâm	Hüseyin Cahit	100

Y		
Victor Hugo	İbrahim Alâettin	60

Z		
Yunan edebiyatı ta- rihi	İsmail Hakkı	50

Zeybek	Nivî Cemal	12
--------	------------	----

Haydar Rifat Beyin eserleri

Aynı Haklar	200
Miras Meseleleri	100
Şerhli borçlar kanunu	100
Bolşevik Âlemi	60
Sovyetizm	60
Bolşeviklik, dö Monzi	200
Hükümdar, Makyavel	100
Versay, Meşhur tarihçi Ludvig	100
Bismark Nasıl düştü?	75
Temmuz 1914	150
İlk Aşk, Turgenief	100
İklimler, A. Moruya	150
Sosyalizm	75
Budda	50
Tarih felsefesi, Gustav Bö Bor	125
Basubâdelmevî, Tolstoy	175
Ölümler evinin hatıraları, Dastayevski	125
Hep Vatan için!	60
Hep Millet için!	60
Cinayet ve Ceza	75
Lenin'in hayatı	100
Sermaye, K. Marks'dan tellis	125

Dikenler

Çubukçu zade Mehmet Sıtkı
Beyin "Dikenler", isimli bir eseri
intisar etmiştir. Tavsiye ederiz.

Vapurculuk

Türk Anonim Şirketi
İstanbul Acentalığı
Liman han, Telefon: 22925

İMROZ YOLU

Ugur vapuru 8 birinci kâ-
nun cuma günü saat 15 te
Galata rhtımından kalkarak
gidişte: Gelibolu, Lapseki, Çan-
akkale, Imroz. Dönüşte bun-
lara ilâveten Şarköye de uğ-
rayacaktır.

DOKTOR

Hafız Cemal

Dahili hastalıklar mütehassısı

Cuma pazardan başka günlerde
sabahları (9 — 11) Beyoğlu —
Taksim — Altın bakkal numara 2
Telefon: 42519 öğleden sonra saat
(6 2,5) İstanbul Divanyolu nu-
mara 118 Telefon: 22398 perşem-
be günleri sabahleyin Beyoğlunda
ki kıışlık ikametgâhında fukara
meccanen.

Kiralık ODALAR

Ankara caddesinde
matbaamız ittisalinde
Orhan Beyhanında
kiralık odalar
vardır. Talip
olanlar VAKIT
idaresine mura-
caat edebilirler.

Askerî Fabrikalar ilânları

86kalem mukayese marka çelik

Yukarıdaki malzeme ka-
palı zarf suretile 1/2/934 ta-
rihinde saat 14 te ihalesi icra
edilecektir. Taliplerin şart-
name için her gün öğleden
sonra münakasaya girmek
için de o gün teminat ile mü-
racaatları. (6651)

Ankara'nın en büyük

Kitap, gazete ve
Kirtasiye mağazası

AKBA

Kitap evi ve kirtasiyecilik
Anafartalar caddesi
Telefon: 3377

Her lisanda gazete
mecmua ve kitap

Her nevi kirtasiye eşyası
ve mektep levazımı

Her türlü Fotoğraf
levazımı - makineler
ve amatör işleri

Etem Pertev itiriyatı

Kütahya çinileri

İstanbul Belediyesi ilânları

Fatih Belediye Şubesi Müdüriyetinden : Samatya'da başı boş
bulunan bir adet merkebin 8 gün içinde sahibi zuhur etmediği
takdirde dairece sattırılacağı ilân olunur. (6742)

Hakiki, saf, katı tesirli ASPIRİN, markasını taşıır. Ağrıları çabuk ve emniyetle gidermek için başvuracağınız deva, dünyada meşhur „Bayer“ müstahzarı olmalıdır.

İsrarla

ASPIRİN

isteyiniz!

2 ve 20 komprimelik ambalajlarda bulunur.

10603

Istanbul Gümrük Muhafaza Başmüdürlüğünden :

Muhafaza Deniz Vasıtaları için iki yeni Dizel motor satın alınacaktır. Evsafını öğrenmek ve fiyat teklif etmek üzere Birinci Kânunun beşinden itibaren On ikisine kadar her gün Başmüdüriyet Deniz İşletme Amirliğine müracaat edilmesi. (6694)

Istanbul Evkaf Müdürlüğü ilânları

1 — 120 7/12/933 Perşembe
121 — ilâ 9/12/933 Cumartesi

Evkaftan maaş alan mütekaiddin ve eytam ve eramilin Kânunuevvel/933 - Şubat/934 üç ay'ı ilâri yukarıda yazılı tarihlerde hizalarındaki numara sıralarına göre tediye edileceği ilan olunur. (6732)

inhisarlar U. Müdürlüğü

Alım, Satım Komisyonu ilânları

Listesi mucibince "34,, kalem eczayı tıbbiye satın alınacaktır. Taliplerin listeyi gördükten sonra pazarlığa iştirâk etmek üzere % 7,5 teminatlarla beraber 11/12/933 pazartesi günü saat 15 de Galatada Alım, satım komisyonuna müracaatları. (6683)

İlkmekektep tarihleri

Maarif Vekâleti Tarafından İlkmekteplerin Dördüncü ve Beşinci Sınıflarında Okutturulmak Üzere

T. T. T. C. tarafından yazdırılıp tab'ı ve tevzii "VAKIT,, müessesesi tarafından deruhte edilen T A R İ H kitapları satışa çıkarılmıştır.

Bu kitaplar, yalnız talebelerin değil herkesin istifade edeceği bir surette yazılmış bir çok haritaları ve resimleri ihtiva etmektedir.

Bir kartonla kaplanmış olan bu TARİHLERİN fiyatları nefasetine ve sayfalarının çokluğuna rağmen 15 şer kuruştur.

Satış Ve Tevzi Yeri : Istanbul Ankara Caddesi

VAKIT YURDU

İHAP
MULUSİ
İSTANBUL

Beşiktaş icra memurluğundan:

Mahcuz olup paraya çevrilmesi kararlaştırılan 9 kuzu ve 11 koyunun dellâliye ve ihale pul resimleri müşterisine ait olmak üzere 7/12/933 perşembe günü saat 14 ten 16 ya kadar Beşiktaşta pazar mahallinde satılacağından talip olanların o gün ve o saatte hazır bulunacak olan memuruna müracaatları ilân olunur. (10749)

Sahibi: MEHMET ASIM

Neşriyat Müdürü: Refik Ahmet

VAKIT Matbaası — İstanbul

Büyük Tayyare Piyangosu
16. ıncı tertip 2. ınci keşide
11 Kânunuevvel 1933 dedir
Büyük ikramiye (25)
bin liradır

Bu keşidede ayrıca 10.000, 4.000, 3.000 liralık ikramiye ve 20.000 liralık bir mükâfat vardır.